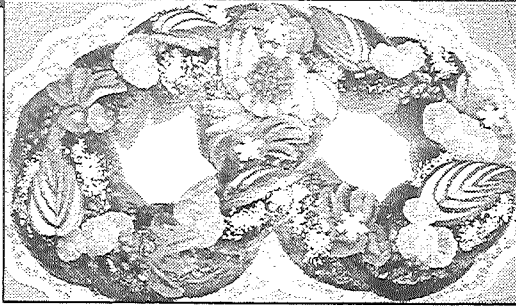

Pašvaldības pretrunās starp piespiedu apvienošanas un reālo situāciju

Preses konferencē «Administratīvi teritoriālā reforma: no idejas līdz apvienošanai», ko rīkoja laikraksta «Novadnieks» redakcija, piedalījās visu Preiļu rajona lauku pašvaldību vadītāji. Konferenču dalībnieki nonāca pie kopīgas atziņas, ka pēc tik radikālām un sāsteigtām pārmaiņām laukos nesaskata nekādu vajadzību, taču gūti izvairīties no valdības izdarītā spiediena.

● Pēc preses konferences pašvaldību vadītāji iepazinās ar redakcijas jaunajām telpām. Uz pirmo tikšanos pašvaldību vadītāji ieradās ar sālsmaizi – skaisti garnētu un bagātīgi pildītu lielu kliņģeri, kas pēc pasūtījuma bija tapis Aglonas pagasta ceptuvē.

Plašāka informācija par preses konferenci 4. un 5. lappusē.

Mainījušās nodevas par pasu izsniegšanu

No šī gada 15. februāra mainījušās valsts nodevas par pasu izsniegšanu.

Kā «Novadnieku» informēja Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Preiļu teritoriālās nodaļas vadītājs Pēteris Upenieks, turpmāk personām, kuras sasniegušas 16 gadu vecumu un dokumentus pasas saņemšanai iesniegušas vēlāk kā 30 dienu laikā pēc 16 gadu vecuma sasnieg-

šanas, valsts nodeva būs pieci lati (pases izsniegšana četru darba dienu laikā šajā gadījumā maksās 15 latus, divu darba dienu laikā – 30 latus). Ja dokumenti teritoriālajā nodaļā tiks iesniegti 30 dienu laikā pēc 16 gadu vecuma sasniegšanas, valsts nodeva paliks kā līdz šim – viens lats.

No 15. februāra personām, kuras pilsonību ieguvušas naturalizācijas kārtībā, valsts nodeva par pilsoņa pasas sa-

ņemšanu būs pieci lati (ja vēlas saņemt četru darbadienu laikā – 15 lati vai divu darbadienu laikā – 30 lati).

No valsts nodevas par pasas paātrinātu izsniegšanu atbrīvota persona, kura mainījusi uzvārdu pēc laulības noslēgšanas un dokumentus pasas saņemšanai iesniegusi 30 dienu laikā pēc laulības slēgšanas.

Valsts nodevas likme pasas saņemšanai paātrinātā kārtībā šajā gadījumā būs pieci

lati (pensionāriem un pirmās vai otrās grupas invalīdiem – viens lats).

Dokumenti jāiesniedz Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes teritoriālajā nodaļā atbilstoši personas reģistrētajai dzīvesvietai. Ja dokumentus pasas saņemšanai paātrinātā kārtībā nav iespējams iesniegt teritoriālajā nodaļā, tad visas formalitātes var nokārtot PMLP Rīgas Centra nodaļā Kalēju ielā 50. L.Kirillova

● No šūpuļa līdz kapu kalniņam

Statistika par demogrāfisko situāciju Līvānu un Preiļu novadā

⇒ 3. lpp.

● Pašvaldības pretrunās starp piespiedu apvienošanas un reālo situāciju

Preses konference «Administratīvi teritoriālā reforma: no idejas līdz līdz apvienošanai»

⇒ 4.,5. lpp.

● «Cerība»

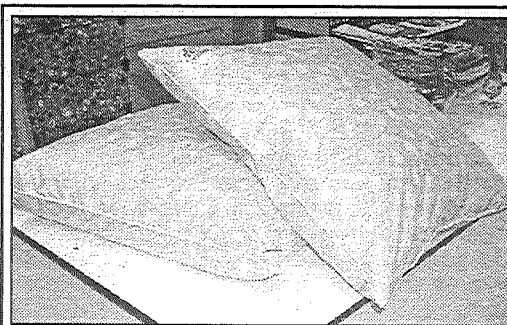
Kristīgais pielikums

⇒ 6.,7. lpp.

● Dzīvesstāsts

«Novadnieka» un fotosalona «Minox» dāvinātā fotoaparāta «Kodak» ieguvēja Monika Vilcāne.

⇒ 9. lpp.

«Novadnieks» kopā ar veikalu «Ģimenīte» rīko akciju «Saldu miedzīņu!».

Līdz 25. februārim parakstieties uz «Novadnieku» martam, aprīlim, maijam un piedalieties lielu, mīkstu dūnu spilvenu izlozē!

Apmeklējiet veikalu «Ģimenīte» Preiļos, Rēzeknes ielā 2.

Izlozē piedalās arī visi gada un pusgada abonenti.

Uzmanību! Grippa tuvojas Latvijai

Neskatoties uz mitro un drēgno laiku, kas ir visai labvēlīgs dažādu vīrusu eksistēšanai un izplatībai, gripas vīruss Latviju pagaidām plaši nav skāris, informē Preiļu slimnīcas direktora vietniece Gita Džeriņa. Iespējams, ka no epidēmijas tomēr neizdosies izvairīties, jo daudz gripas gadījumu reģistrēti kaimiņvalstī Krievijā. Preiļu mediķi sagatavojuši plānu, kā rīkoties, ja slimība sāks izplatīties arī mūsu rajonā, — smagos gadījumos slimniekus ievietos stacionārā, medicīnas iestādēs tiks noteikta karantīna.

Lai izvairītos no saslimšanas, ārste iesaka vairāk laika pavadīt svaigā gaisā, ēst ķiplokus un regulāri lietot polivitāminus. Visdrošākais līdzeklis ir vakcinācija, diemžēl vakcinējušies šogad ir pavisam nedaudz rajona iedzīvotāju.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Veselības aprūpes pakalpojumu pilnai apmaksai būtu nepieciešami 348 miljoni latu

Veselības aprūpes pakalpojumu pilnai apmaksai pie pašreizējās medīku vidējās mēneša darba samaksas 140,99 latu būtu nepieciešami 348 222 630 latu gadā, secinājusi Obligātās veselības apdrošināšanas likumprojekta izstrādes darba grupa. Šajā summā ir iekļautas arī visas amortizācijas izmaksas, telpu izmaksas un veselības aprūpes sniegtais pakalpojums par pilnu samaksu. Patlaban valsts budžetā šim gadam veselības aprūpei ir paredzēti 184 958 000 latu.

Savukārt, ja medīku vidējā mēneša darba samaksa tiek palielināta līdz 273,24 latiem, veselības aprūpei, ieskaitot visus amortizācijas un telpu apkopes izdevumus un pakalpojuma sniegšanu par pilnu samaksu, būtu nepieciešami 458 230 latu. Nemot vērā pašreizējo situāciju ar finansējumu, Veselības ministrijai, izstrādājot valsts garantēto medicīniskās palīdzības minimumu jeb tā saukto «pakalpojumu grozu», būs jāpieņem «politiiski sāpīgs» lēmums, pasakot, ka grozs tiek būtiski samazināts un daļu pakalpojumu pacientiem būs jāapmaksā pašiem.

Patlaban ir paredzēts, ka valsts apmaksās 11 pozīcijas, tostarp epidemioloģiskās drošības likumā noteiktās vakcinācijas, profilaktiskās apskates un izmeklējumus, neatliekamo medicīnisko palīdzību, primāro veselības aprūpi, ambulatorajai ārstniecībai paredzētos medikamentus, medicīniskās ierīces un preces, dzemdību palīdzību, onkoloģisko aprūpi, pirmā posma medicīnisko rehabilitāciju, hronisko pacientu aprūpi saslimšanas gadījumos, kas var radīt sociālo risku, kā arī veselības aprūpi un zobārstniecību bērniem.

Obligātās veselības apdrošināšanas likumprojekta pamatprincipi paredz, ka pakalpojumu pirkšanas jomā ģimenes ārstiem tiek saglabāta «vērtu vēreja» funkcija. Latvijas Ārstu biedrības prezidents Viesturs Boka iebilst, ka šajā gadījumā ir skaidri jādefinē, uz kuriem ģimenes ārstu «atver vārtus» — uz budžetu, uz kādu speciālistu vai tikai uz savu pakalpojumu. Pēc Boka teiktā, ja šī «vērtu vērsana» notiks ģimenes ārsta kabinetā, tad var iznākt visādi. «Varbūt nevajag nodarboties ar «vērtu vērsanu», bet gan veikt savas funkcijas?» retoriski jautāja Boka.

Veselības ministrs Āris Auders norādīja, ka ģimenes ārsts šos «vērtus vērs» uz pakalpojuma kvalitāti, jo visa nauda būs polisē, taču ģimenes ārsti būs tie, kas nodrošinās, lai jau 2.jūlijā «visi pacienti ar savām plastmasas kartītēm neierodas visi reizē pie speciālistiem».

Valsts veselības konsultatīvās padomes sēdē arī izskanēja priekšlikums tomēr kvotēt hroniskos slimniekus, lai tie neizsmēļ visu veselības aprūpi paredzēto finansējumu. Turklāt ģimenes ārsti kā «vērtu vēreji» arī uzmanīs šos hroniskos slimniekus un izsniegs viņiem konkrētu skaitu nosūtījumu pie speciālistiem, ziņo LETA.

Noskaidro draudzīgās valstis

Latvijas iedzīvotāji par draudzīgāko valsti uzskata Lietuvu, savukārt par nedraudzīgāko — Krieviju, liecina «Latvijas faktu» janvāra aptauja. Otra nedraudzīgākā valsts aptaujas dalībniekiem šķiet Baltkrievija. Salīdzinoši augstu — trešo vietu — nepopulārāko valstu vidū ieņēmusi Zviedrija. Otra draudzīgākā valsts, pēc Latvijas iedzīvotāju domām ir Igaunija, bet trešā — Dānija.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@apollo.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo

redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (trešdien, sestdien).

INFORMĀCIJA

PREIĻU NOVADA DOMĒ

19. februārī notika Preiļu novada domes kārtējā sēde.

Apstiprina grāmatvedības nolikumu

Pamatojoties uz likumiem «Par budžetu un finanšu vadību», «Par pašvaldību budžetu» un «Par grāmatvedību», apstiprināts Preiļu novada domes nolikums «Par grāmatvedības organizāciju un kārtību Preiļu novada domē». Nolikumā noteiktas grāmatvedības funkcijas un uzdevumi, kā arī tiesības, un izskaidrota grāmatvedības darba organizācija.

Par līdzfinansējumu skolām

Domnieki atbalstījuši Preiļu Valsts ģimnāzijas izstrādāto projektu, kurš iesniegts Valsts investīciju programmai (VIP) un paredz pašvaldības līdzfinansējumu nepabeigtās četrstāvu būves celtniecībai. Ja šis projekts tiks atbalstīts VIP, 2004. gadā domei būs nepieciešams 21 350 latu un 2007. gadā — 75 892 latu liels līdzfinansējums.

Atbalstīts arī Preiļu 2. vidusskolas projekts VIP, kur domes līdzfinansējums 2004. gadā būtu 17 500 latu.

Izvērtēs Raiņa bulvārī

Pamatojoties uz Preiļu novada domes pagājušā gada 14. maija lēmumu par vietējās nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas no-

teikšanu, deputāti uzdeva novada domes priekšsēdētāja vietniekam Vladimiram Ivanovam izveidot darba grupu Raiņa bulvāra funkcionālās darbības, labiekārtošanas, apzaļumošanas un piegulošās apbūves attīstības priekšlikumu izstrādei. Darba grupai šie priekšlikumi jā sagatavo līdz 7. martam. Kā deputātus informēja V.Ivanovs, jau tuvākajās dienās Preiļos ieradīsies dendroloģijas speciālists, kas izvērtēs Raiņa bulvārī augošos kokus un izteiks savus priekšlikumus.

Par sociālo dienestu

Nolemts reorganizēt Preiļu novada domes sociālo nodaļu un izveidot Preiļu novada sociālo dienestu. Noteikts, ka sociālais dienests ir sociālās nodaļas tiesību un saistību pārņēmējs. Sociālā dienesta vadītājam Diānai Vucānei uzdots iesniegt domes izpilddirektoram Pēterim Kotānam sociālā dienesta darbinieku amata aprakstus, bet izpilddirektoram jāveic nepieciešamās izmaiņas darbinieku darba līgumos.

Sociālā dienesta darbinieku štatu sarakstā noteiktas septiņas štata vietas — vadītāja, sociālais darbinieks, sociālās palīdzības organizators, sociālais aprūpētājs, sociālais rehabilitētājs, apkopēja un sētnieks.

Paredzēts, ka sociālā dienesta telpas, kas atradīsies Aglonas ielā 1a, varēs izmantot arī sociālās un psiholoģiskās palīdzības centrs «Mūsmājas», Latvijas organizāci-

jas «Glābiet bērnu» Preiļu nodaļa, Latgales daudz bērnu ģimeņu biedrības Preiļu nodaļa, Latvijas Sarkanā Krusta Preiļu rajona komiteja, ar kurām tiks slēgtas patapinājuma līgums par šo telpu lietošanu.

Pieņemts lēmums par sociālā dienesta telpu remontu nepieciešamo līdzekļu piešķiršanu 3600 latu apmērā, bet datortīkla un telefontīkla pieslēgumam — 1000 latu apmērā. Šie līdzekļi tiks paredzēti sociālā dienesta budžeta sadaļā.

Deputāti apstiprināja pašvaldības iepirkuma cenu aptaujas procedūras noslēguma protokolu par sociālā dienesta telpu remontu. No saņemtajiem četriem piedāvājumiem par izdevīgāko atzīts SIA «Būvtrans» pieteikums, šī firma gatava veikt būvdarbus par 3600 latiem.

Apstiprināta bāriņtiesas priekšsēdētāja

Par Preiļu novada bāriņtiesas priekšsēdētāju deputāti apstiprināja Annu Erti. Uz šo amatu bija pieteikušies pieci kandidāti.

Par sadarbību ar policijas pārvaldi

Sakarā ar to, ka pašvaldības iecirkņa inspektoru darba grupā palicis tikai viens darbinieks, deputāti nolēma noslēgt papildus vienošanos 2001. gada 1. novembra līgumam starp novada domi un Preiļu rajona policijas pārvaldi. Vienošanās paredz, ka

viena jaunākā iecirkņa inspektora darba apmaksai domātā nauda tiks sadalīta un tā pienāksies Aizkalnes pagasta, Preiļu pagasta centra iecirkņa inspektoriem un diviem pilsētas iecirkņa inspektoriem.

Vēl nolemts pārskaitīt Preiļu rajona policijas pārvaldes Preiļu iecirknim 50 latus no iekasētajām soda naudām policijas pārvaldes darbinieku materiālajai stimulēšanai par 2002. gada darba rezultātiem.

Maina oficiālo taksometru stāvvietu

Deputāti noteikuši, ka individuālo taksometru stāvvietu būs Krāslavas ielā pretī ieejai tirgus laukumā. Ar šo lēmumu tika atcelts 2002. gada 14. maijā pieņemtais lēmums, kas paredzēja, ka taksometru stāvvietu būs Kārnavas ielā 4.

Līgums par grauzēju iznīcināšanu

Deputāti apstiprināja pašvaldības iepirkuma cenu aptaujas procedūras noslēguma protokolu par deratizāciju — grauzēju iznīcināšanu, dezinfekciju un dezinfekciju 2003. un 2004. gadā. Minētos darbus turpmāk veiks individuālais uzņēmums «SN-Preiļi». Paredzēts, ka grauzēju iznīcināšana tiks veikta pašvaldības iestādēs un novada skolās.

Pēc Preiļu novada domes sēdes materiāliem sagatavoja L.Kirillova

Aicina uz reģionālo semināru cūkkopībā

Preiļu lauksaimniecības konsultāciju birojs (LKB) 27. februārī pulksten 11.00 Preiļos, Raiņa bulvārī 19 (rajona padomes zā-

lē) rīko reģionālo semināru cūkkopībā. Kā informēja LKB lopkopības konsultante, reģionālā cūkkopības pārraudze Zita Briška, seminārā skarto tēmu loks būs plašs:

mikotoksīni lopbarībā, to ietekme uz lauksaimniecības dzīvnieku veselību; higiēna cūku kūtiņ; antibiotiku aizvietošanas iespējas cūkkopībā un citas. Seminārā piedalīsies

lektori no Austrijas, Lietuvas un Latvijas. Sīkāka informācija Preiļu LKB vai pa telefonu 5381263.

G.Kraukle

Rajona lauksaimnieki par dalību protesta akcijās vēl lems

Nemot vērā smago situāciju cukura, gaļas un piena nozarē, trešdien Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome (LOSP) tomēr nolēma 25. februārī rīkot protesta akcijas, ja līdz šīs nedēļas beigām neizdosies rast kompromisu ar valdību. Preiļu lauksaimnieku apvienības valde par dalību protesta akcijās lems pirmdien. Ja neizdosies panākt vie-

nošanos ar valdību par cukura nodokļa ieviešanu un līdzekļu rašanu cukura kompensācijām, kā arī segt zaudējumus piena un gaļas ražotājiem, Latvijas lauksaimnieki ir gatavi protesta akcijām 25. februārī, bloķējot Grenctāles robežpunktu un ceļu Cēsu rajona Bērzkrogā. Kā «Novadnieku» vakar informēja Preiļu lauksaimnieku apvienībā, mūsu rajona zemnieki par konkrētu nostāju streika jautājumā pagaidām nav vienojušies un par to pla-

nots lemt pirmdien Preiļu rajona lauksaimnieku apvienības valdes sanāksmē. Rajona zemnieki situācijā, kad nav cita risinājuma, protesta akciju rīkošanu atbalsta un ir gatavi doties uz streika vietām Bērzkrogā un Grenctālē, ja netiks panākts izlīgums sarunu ceļā.

Šīs nedēļas sākumā valdība piešķīra 2,34 miljonus latu cūkkopības nozares stabilizēšanai, kā arī atbalstīja 1,99 miljonus latu kompensācijas piešķiršanu saldumu ražotā-

jiem, lai stabilizētu situāciju cukura nozarē. Taču Ministru kabinets nolēma, ka šie līdzekļi jāatrod Zemkopības ministrijai no tās iekšējiem resursiem vai subsīdiju līdzekļiem. Savukārt zemkopības ministrs Mārtiņš Roze LOSP sanāksmē trešdien apgalvoja, ka kompensācijām nepieciešamie līdzekļi no subsīdijām ņemti netiks, jo nevar risināt cukura problēmas uz citu nozaru rēķina.

G.Kraukle

REDAKCIJAS SLEJA, INFORMĀCIJA

No šūpuļa līdz kapu kalniņam

Ziņas par mūsu dzīvi no zīdaiņa vecuma līdz pat pēdējam elpas vilcienam glabā dzimtsarakstu nodaļas, kuru arhīvos atrodamas pat simts gadus un vecākas ziņas. Par to, cik dzimuši, miruši un laulājušies 2002. gadā Livānu novadā pastāstīja dzimtsarakstu nodaļas pārzine Jekaterina Šavļuga, Preiļu novadā — dzimtsarakstu pārzine Anita Loginova.

Visvairāk precas jauni

✓ 2002. gadā Livānu novadā noslēgtas 38 laulības. Visvairāk laulājušies vecumā no 21 līdz 30 gadiem — 22 vīrieši un 21 sievietē, 3 līgavaiņi un 5 līgavas bijušas 18-20 gadu vecumā. 31-40 gadu vecumā laulības slēguši vīrieši un 8 sievietes, 41-50 gadu vecumā — 3 vīrieši un 4 sievietes. Viena līgava bijusi vecāka par 51 gadu.

✓ Savukārt Preiļu novadā pērn noslēgtas 32 laulības. Tendence laulībā doties tikai tad, kad iegūta izglītība un ir darbs, kas nodrošinās ģimenes ienākumus, jūtama arī Preiļu pusē. 2002. gadā nav bijis neviena gadījuma, kad laulības slēgtu nepilngadīgi jaunieši vai tādi, kam ir tikai 18 gadu. Arī vecuma grupā no 19 līdz 20 gadiem precējušies tikai 2 vīrieši un 4 sievietes. Visvairāk laulājušies jaunieši vecumā no 21 līdz 25 gadiem — 11 vīrieši un 16 sievietes. Vecuma grupā no 26 līdz 30 gadiem ģimeni dibinājuši 7 vīrieši un 3 sievietes. 4 līgavaiņi un 4 līgavas bijušas vecumā no 31 līdz 35 gadiem, savukārt no 36 līdz 40 gadiem precējušies 4 vīrieši un viena sieviete. Ģimēni dibinājuši arī 4 vīrieši un 4 sievietes, kas vecākas par 40 gadiem. Laulībā stājies arī viens pāris cienījamus gadus: kungam bija 67, bet dāmai — 60 gadi.

Sievietes dzīvo ilgāk

✓ Pērn Livānu novadā miruši 94 vīrieši un 93 sievietes, kopā reģistrēti 187 miršanas gadījumi, no tiem 32 Rožu-ropes pagastā un 14 Turku pagastā. Pirmajā vietā nāves cēloņu ziņā ierindojamas sirds slimības un ļaundabīgie audzēji. Miris viens cilvēks vecumā līdz 18 gadiem, 19-30 gadu vecumā bijuši 3 vīrieši un 2 sievietes miršanas gadījumi. No 31 līdz 40 gadiem miruši 5 vīrieši un viena sieviete, savukārt pēc 40 gadiem miršanas gadījumu skaits strauji pieaudzis: vecumā no 41 līdz 50 gadiem miruši 13 vīrieši un 5 sievietes, no 51 līdz 60 gadiem — 16 vīrieši un 6 sievietes, bet no 61 līdz 70 gadiem — 22 vīrieši un 14 sievietes. Jāsecina, ka sievietes tomēr dzīvo ilgāk un mirst vecākas, jo pēc 71 gada sasniegšanas mūžībā aizgājis 31 vīrietis un divreiz vairāk — 68 — sievietes.

✓ Līdzīga statistika vērojama arī Preiļu novadā. Visvairāk iedzīvotāju no dzīves šķīrušies 61-70 gadu vecumā — 26 vīrieši un 10 sievietes, savukārt pēc 70 gadu sasniegšanas aizsaulē aizgājuši 22 vīrieši un 40 sievietes. Vīriešu mirstība ir lielāka arī citās vecuma grupās: 41-50 gadu vecumā miruši 10 vīrieši un 3 sievietes, 31-40 gadu vecumā — 7 vīrieši un neviena sieviete, 19-30 gadu vecumā — 3 vīrieši un 1 sieviete. 10-18

gadu vecuma grupā reģistrēts viens mirušais. Kopumā novadā reģistrēti 134 miršana gadījumi, no tiem 77 bijuši vīrieši, bet 57 sievietes.

Populārākie vārdi pagājušogad

2002. gadā Livānu novadā piedzimuši 42 zēni un 49 meitenes. Populārākie meiteņu vārdi ir Viktorija, Sanita, Aleksandra, Ilze, Linda, Anete, Loreta un Nadežda, bet zēniem — Maksims, Dmitrijs, Artūrs, Jānis un Kaspars. Vecāki meklējuši savdabīgus vārdus saviem bērniem, tie ir, Daniels, Edijs, Ričards, Ralfs, meitenēm — Nameda, Patrīcija, Grēta, Melānija, Gabriēla. Atsevišķos gadījumos izvēlas divus vārdus, piemēram, Gusts Mārtiņš, Monta Evelīna.

✓ Preiļu novada iedzīvotāju skaits pērn palielinājies par 78 jaundzimušajiem (Preiļu pilsētā — 58, Preiļu pagastā — 11, Aizkalnes pagastā — 3). 43 jaundzimušie ir zēni, bet 35 — meitenes. Populārākie meiteņu vārdi ir Anastasija un Elizabete, zēnu — Arturs, Deniss, Aleksandrs, Artis, Kristaps, Maksims, Sandis un Ēriks. Daudzi Preiļu novada iedzīvotāji saviem bērniem devuši retus vārdus, piemēram, Amīna, Darina, Milana, Nensija, Zarina, Deins, Demjans, Stefans un Ulvis.

Preiļos precas vairāk

Jaunākie dzimtsarakstu nodaļu dati liecina, ka kopš gada sākuma Preiļos jau ir noslēgtas 8 laulības, bet Livānos — 5. Preiļu novadā reģis-

trēti 9 jaundzimušie, Livānu novadā — 11. Diemžēl vislielākie skaitļi raksturo mirstību. Kopš gada sākuma Preiļu novadā reģistrēti 20 mirušie, Livānu novadā — 39.

Janvārī mirušo trīsreiz vairāk kā dzimušo

Statistikas pārvaldes Preiļu rajona nodaļā apkopoti statistikas dati par janvāri. **Kopumā rajonā 2003. gada janvārī piedzimuši 20 mazuļi, savukārt mirušo skaits ir rekordliels — aizsaulē aizgājis 71 cilvēks.** Pirmajā gada mēnesī ir nodibinātas 10 jaunas ģimenes, un galveno ienesumu te devuši pilsētnieki: Preiļu novadā laulībā stājušies 6 pāri, Livānu novadā — 3, Aglonas pagastā — 1. Citos pagastos jaunvāri nav precējies neviens pāris.

Arī stārķis janvāra spelgoni apciemojis tikai dažas ģimenes atsevišķās pašvaldībās. Preiļu novadā piedzimuši 7 mazuļi, tikpat arī Livānu novadā. Pa vienam bērniņam piedzimuši Jersikas, Pelēču, Riebiņu, Rudzātu, Stabulnieku un Vārkavas pagastā.

Savukārt miršanas gadījumi janvārī reģistrēti gandrīz katrā pašvaldībā, izņemot Rudzātus, Rušonu un Siļūkalnu, **informē Centrālās statistikas pārvaldes Preiļu nodaļas vadītāja Konstantīna Seile.** Janvārī visvairāk miruši Livānu novadā — 26 cilvēki, Preiļu novadā — 14, Aglonas pagastā un Vārkavas novadā — katrā 6, Riebiņu pagastā — 4, Saunas un Silajāņu pagastā — katrā 3, Galēnu, Stabulnieku un Vārkavas pagastā — katrā 2, bet Sutru, Jersikas un Pelēču pagastā — pa vienam.

G.Kraukle

Mazliet par infantilismu

Pirmo pierienu esam dabūjuši. Latviju un visas pārējās Austrumeiropas bloka valstis Francijas augstu stāvošās personas nosaukušas par infantilām un izteikušas sašutumu vairākos citos ne visai glaimojošos vārdos. Ar ko gan mūsu valsts izpelnījies tādu apzīmējumu? Ar to, ka agrāk, nekā Eiropas Savienības valstis bija apspriedušās, kādu nostāju ieņemt Amerikas — Irākas iespējamā kara lietā, pasteidzās izteikt atbalstu Buša politikai. Kas būs tālāk ar šīm nepaklausīgajām un neuzvedīgajām valstiņām, ja pat tagad — kandidātvalstu statusā — tās nesaskaņo savu oficiālo viedokli ar cienījamo Eiropas kundzi, bargi rājās vecās dāmas pilnvarnieki. Taču, kā zināms, vienots uzskats nevalda pat pašu pilnvarnieku starpā. Ir valstis, kuru karaflotes izcilākie eksemplāri jau uzņēmuši kursu uz karsto, tik kairinoši ar naftu bagāto reģionu, kā, piemēram, Lielbritānijas flagmani. Ir valstis, kuru nostāja kategoriska, — konflikts par Irākas atbrūnošanu jāsina miera ceļā, un pagaidām ANO ieroču inspektoru savākto pierādījumu par masu iznīcināšanas līdzekļiem Irākā ir nepietiekami, lai ASV uzsāktu tajā bruņotu iebrukumu. Latvijas valdība pasteidzās izteikt atbalstu Amerikas politikai Irākas jautājumā, par ko arī saņēma apzīmējumu — infantila.

Jā, katrs reāli noskaņots cilvēks šodien sāk aizdomāties par to, kam īsti pasaulē pieder masu iznīcināšanas līdzekļi. Droši vien, ka Irākai — bakterioloģiskie, ķīmiskie un tamlīdzīgi. Pilnīgi droši arī Amerikai, kuras militārais potenciāls ir tāds, ka neilgā laikā būtu noslaukama puse no zemeslodes. Šīs valsts kaujas lidmašīnas ir radariem neuztveramas, to apšuvums tiek atjaunots pēc katra izlidojuma. Šīs valsts sauszemes spēku galvenā bruņojuma — tanku — vadāmība notiek ar satelītu palīdzību. Informācija par katru dzīvu un nedzīvu objektu ar satelītu palīdzību tiek novadīta līdz tankā esošajai datorsistēmai, un šāviņu raidīšana notiek kā amerikāņu datorspēlītēs, sēdi un klikšķini taustiņus, lai šāviņš trāpītu uz ekvālā redzamajā objektā. Amerikāņu filmās supermeni iziet cauri liesmām, paliek dzīvi, sagrūstot namiem un kalniem, un tā nav nežēlīga pasaka, bet īstenība. ASV militāro spēku tanki šodien spēj nodrošināt, lai to apkalpes paliktu dzīvas un nezaudētu komfortablos apstākļus pat atomuzbrukuma gadījumā. Militārie spēki, kuri spēj uzbrukt no ūdens, no gaisa, no sauszemes, no zem ūdeņu apakšas, kuri apgādāti ar ierīcēm objekta saskatīšanai tumsā, kuri var lidot ar 1400 kilometru ātrumu stundā. Ja šie, minētie, nav masu iznīcināšanas līdzekļi, tas es patiešām nezīnu, kādiem vēl tiem jābūt.

Ko gan man, sievietei, tik daudz runāt par ieročiem, no kuriem tikpat neko lāgā nesajēdzu? Vienu gan zinu absolūti droši. Katrai lietai ir sava sūtība, savs uzdevums, kas tās — lietas — dzīvē jāveic. Un ierocim, kurš atstāj rūpnīcas konveijeru, sava sūtība šajā pasaulē arī ir jāveic obligāti, proti, jānogalina. Un nu šo ieroču vienā otrā valstī ir sarazots tik daudz, ka tie, atkal tāpat kā amerikāņu grāvējfilmās, jau ņem vīrsroku pār cilvēkiem un prasīties prasās pēc upuriem.

Aizvadītajās brīvdienās pasauli pāršalca protesta mītiņu vilnis. Desmiti miljonu cilvēku, arī Amerikas lielākajās pilsētās, pieprasīja rast iespēju Irākas jautājumu risināt miera ceļā.

Karo vīrieši. Apraud sievietes. Un šajā sakarībā — vēlreiz par infantilismu, bet jau citā nozīmē. Katru gadu ap šo laiku Saeimā sākas diskusijas par 8. marta svinēšanu, un arī šogad tas nav gājis secen. Saprotu, ka ir cilvēku grupa, kura nekādi nevar šķīrties no Krievijas informatīvās telpas, un kuri kaut ko padomisku obligāti grib ievazāt līdzī, iestājoties Eiropā. Nu kaut vai to pašu tā saukto sieviešu dienu. Vai šie cīnītāji (-as) vismaz pirkstiņu ir pakustinājuši šīs dienas patiesā satura realizēšanai — sieviešu gribas un nostājas paušanai? Vai šie cīnītāji sarkanu nelķi, svētku rosolu un alkohola pudeli ir gatavi apmainīt pret sieviešu aktīvu cīņu un nostāju vispirms jau pret karu, lai vai kurā reģionā tas notiktu. Bet pēc tam pret alkoholismu, pret nabadzību, pret zemu morāli, pret vardarbību, pret meiteņu pārdošanu, par normālu, sakārtotu dzīvi gan lielās, gan mazās lietās. Un tad, ja sievietes ir gatavas aktīvi un vienoti paust šādu nostāju, viņām kā sieviešu dienu varētu piešķirt ne vairs 8. martu, bet visas 365 dienas gadā.

L.Rancāne

Tirgus ziņas (Ls/kg)

	Livānos	Preiļos		Livānos	Preiļos		Livānos	Preiļos
Gaļa, zivis, piena produkti, olas								
Gurma gaļa	1,70	1,50	Mēle	2,0	2,0	Kīploki	0,90-1,0	1,0
Plecs	1,40	1,45	Tauki	0,65	0,70	Sīpoli	0,20-0,25	0,25
Kakla karbonāde	1,70	1,65-1,70	Piens	0,18	—	Sīpolloki	0,10 (bunīte)2,0 (kg)	—
Karbonāde	2,40	2,0-2,20	Krējums	0,90-1,0	—	Āboli	0,20-0,30	0,10-0,30
Kārtaine	1,35-1,40	1,35-1,40	Biezpiens	0,60-0,70	—	Žāvēti āboli	0,70	—
Speķis	0,90-1,40	1,10	Sviests	1,50	—	Dzērvenes	—	1,20
Šālīts speķis	1,0-1,50	1,25	Siers	1,50-1,60	—	Kirbji, kabači	—	0,20
Žāvēta gaļa	1,20-2,60	—	Olas	0,65	0,60	Pupiņas	0,60-0,70	0,70
Galva	0,70	0,70	Saldētas reņģes	0,36	0,35	Cūku pupas	0,50	—
Stilbiņi	0,80-0,90	0,90-1,10	Dārzeni, augļi, ogas, medus			Puravi	1,0	—
Kājas	0,60	0,55-0,60	Kartupeļi	0,08-0,12	0,10	Medus (kg)	2,80	2,50
Ribīņas	1,40	1,10	Bietes	0,20	0,20	Bišu maize (100 g)	—	1,20
Kauli	0,40-0,60	0,55	Vārītas bietes	0,30	—	Linsēklu eļļa	2,80-3,0	2,60-2,80
Aknas	1,30	1,30	Rutki	0,30	0,30-0,35	Linsēklas	—	0,50
Sirds	—	1,0-1,20	Burkāni	0,25	0,20-0,30	Linsēklu rauši	—	0,25
Plaušas	0,70	0,70	Kāposti	0,15	0,13-0,15	Kvieši, mieži	0,10	0,09
Nieres	0,70	0,70-0,85	Skābēti kāposti	0,40-0,45	0,40			
			Sālīti gurķi	0,70	0,70			

Sagatavoja G.Kraukle

Valūtas kurss bankās Preiļos (21. februārī)

Valūta (Ls)	Hipotēku banka	Krājbanka	Baltijas Tranzītu banka	Unibanka	Hansabanka
ASV dolārus pērk	0,5743	0,5750	0,5741	0,5742	0,5741
ASV dolārus pārdod	0,5802	0,5800	0,5806	0,5803	0,5805
Euro pērk	0,6210	0,6197	0,6195	0,6206	0,6200
Euro pārdod	0,6290	0,6297	0,6300	0,6291	0,6297

Pašvaldības pretrunās starp piespiedu

Latvijā aizvien noteiktāk iezīmējas administratīvi teritoriālās reformas (ATR) aprises. Administratīvi teritoriālās reformas likums ir pieņemts 1998. gada rudenī, un šajā laikā jau ir veikta visu 26 rajonu administratīvo teritoriju izpēte. Apvienošanās projektu sagatavošanai piešķirtas mērķdotācijas 30 pašvaldību grupām, kurās ietverta 231 pašvaldība. Desmit pašvaldību grupās, kas aptver 79 pašvaldības, apvienošanās projekts ir pasūtījusi Pašvaldību lietu pārvalde.

Apkopojot rajonu izpētes rezultātus un līdzšinējā reformas procesā gūto pieredzi, valdība izstrādājusi pašvaldību administratīvi teritoriālā iedalījuma projektu, kurā noteikti un pielietoti jaunu administratīvo teritoriju veidošanas nacionālie kritēriji un sagatavots priekšlikums Latvijas teritorijas administratīvi teritoriālajam iedalījumam nosacīti 102 pašvaldībās (plus, mīnus). Jaunu administratīvo teritoriju veidošanai noteikti šādi kritēriji: iedzīvotāju skaits jaunveidojamās pašvaldības teritorijā nedrīkst būt mazāks par 5000; jaunveidojamajā teritorijā jābūt attīstības centram ar iedzīvotāju skaitu no 2000 līdz 25000; jaunveidojamās teritorijas ceļu tīklam jābūt virzītam no teritorijas atsevišķām daļām uz administratīvo centru; attālums no jaunveidojamās teritorijas administratīvā centra līdz robežai nedrīkst pārsniegt 30 kilometrus.

Tomēr šaubas par reformu saglabājas. Un tās apšaubītāji nebūt nav birokrāti vai stagnāti, kas raizētos par savām siltajām vietām pagastmājā, bet arī paši lauku iedzīvotāji. Viņi bažijas par savu skolu slēgšanu, par to, ka no viņu dzīvesvietas attālinātajā centrā nevienam nerūpēs viņu problēmas un tamlīdzīgi. Un ka tā būs, jau pašlaik liecina notikumi vienā otrā vietā arī pašu rajona jaunajos novados. Tiek prognozēta skolas slēgšana, iedzīvotāji sūdzas, ka pēc apvienošanās novadā šoziem tikai vienu reizi iztīrīti ceļi. Ko nozīmē no iedzīvotājiem attālināti pakalpojumi, liecina kāda no

Pelēču pagasta iedzīvotājiem saņemta vēstule, kurā viņi pauž sašutumu par to, ka vienā dienā nav iespējams ar autobusu nokļūt mežniecībā Aglonā un atpakaļ. Reforma notiek reformas pēc. Cilvēku skaits laukos katastrofāli samazinās. Mājas paliek tukšas. Pašreizējie laucinieki ir novecojoša paaudze. Jaunieši bēg prom. No tā, ka viņi dzīvos novadā, nevis pagastā, neradīsies jaunas darba vietas. Valstij nav savas programmas, lai jauniem, izglītotiem cilvēkiem palīdzētu uzsākt uzņēmējdarbību, taču miljoni tiek tērēti reformas gaitā.

Tajā pašā laikā reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrs Ivars Gaters ir darījis zināmu, ka ar valdības atbalstu trīs mēnešu laikā lūgs visas pašvaldības izteikt savu viedokli par novadu veidošanas projektu un to, kā katra pašvaldība redz savus apvienošanās variantus.

Ar nolūku uzziņāt, ko Preiļu rajona pašvaldības atbildēs ministram, kā arī dzirdēt skaidru «jā» vai «nē» no augšas uzspiestajam piespiedu «precībām» pagastu starpā, laikraksts «Novadnieks» 20. februārī visus rajona pašvaldību vadītājus aicināja uz preses konferenci.

20. februāris Latvijā bija arī tā sauktā «ēnu» diena, kad vidusskolu vecāko klašu skolēni ieradās darba vietās un kļuva par ēnām tur strādājošajiem darbiniekiem. Ar savu «ēnu» uz preses konferenci ieradās Aglonas pagasta priekšsēdētāja Helēna Streiķe, un sava «ēna» bija arī laikraksta «Novadnieks» žurnālistei Līvijai Rancānei. Konferenču nobeigumā Vilma Valaine, žurnālistes «ēna» no Aglonas vidusskolas, izteica savu un vienaudžu viedokli, — visas šīs reformas ir tikai runāšanas pēc. Diemžēl man nāksies jūs apbēdināt. Viena teica, bet es, tāpat kā citi jaunieši, Aglonā neredzu savu nākotni. Karjeras iespējas jauniem laudim ir Rīgā. Un jūsu pagastu priekšsēdētāju, bērni, arī strādā kaut kur citur, nevis savos pagastos.

pašvaldību, bet variants ar centru pilsētā nav pieņemams. Pilsētai ir savas īpatnības un prasības.

Esam pierādījuši, ka arī maza pašvaldība var dzīvot un var izdzīvot, kā arī atļauties vairāk domāt par nākotni. Gan deputāti, gan iedzīvotāji, un kuriem katru dienu tiekots un runājos, konsekventi saka — nē. Neatbalsta arī uzņēmēji, viņi uzsver, cik labi, ka mēs esam vieni paši.

Brīvprātības reformas gaitā nebūs. Vai mūs apvienos spaidu kārtā, neesmu pārliecināta. Zinu, ka par to šaubās arī ministrs Ivars Gaters. Taču ir kāds, kas to lietu bīda un virza, iespējams, ka tieši naudas sadales iespēju dēļ.

Man nav simtprocentīgas pārliecības, ka Jersikai jābūt novadā.

Pelēču pagasta padomes priekšsēdētājs Juris Kovaļevskis:

— Ir noteikti datumi, noteikts modelis un pašvaldību skaits, bet, droši vien, mūsu valdība nav ielūkojusies konkrētajā Administratīvās teritoriālajā likumā, kurā ir teikts, ka par teritoriju lemj deputāti. Mums jārespektē savu iedzīvotāju viedokli. Neviens no Pelēču pagasta iedzīvotājiem nav izteicies, ka vajadzētu likvidēt pagastu un izveidot novadu. Taču valdība spiež uz to, ka līdz 2004. gada beigām jau jābūt izveidotiem novadiem. Savu nostāju Pelēču pagasta iedzīvotāji ir paužusi arī aptaujā, un tā ir viennozīmīga, — pagastam ir jāpaliek savās robežās.

Esmu iepazinies ar Dānijas pieredzi par 1970. gadā veikto pašvaldību reformu, kuras rezultātā to skaits ievērojami samazinājās — no 1300 pašvaldībām līdz 275. Vietējām pašvaldībām palikušas funkcijas: nodrošināt pamatizglītību, sociālie jautājumi, veco ļaužu aprūpe, bērnu darzu uzturēšana un teritoriālā plānošana. Tieši vietējā pašvaldība veic savas teritorijas plānošanu, un, kā mūsu gadījumā, tā tiek uzspiesta no augšas. Transporta pakalpojumus, medicīnas uzturēšanu nodrošina grāfistes. Domāju, ka septiņdesmitajos gados Dānijā bija daudz labāka ekonomiskā situācija un augstāk attīstīta infrastruktūra, nekā tas šodien ir Latvijā, un tāpēc viņiem šī reforma bija iespējama. Mūsu gadījumā, savienojot kopā kaut vai desmit nabadzīgas pašvaldības, nekas labs neiznāks. Starp citu, Pelēču pagastā ienākumu nodoklis uz vienu iedzīvotāju sastāda visaugstāko rādītāju rajonā — 25 latiem. Tāpēc mūsu nelielajā pašvaldībā var pastāvēt divas skolas, medpunkti.

Veidos Viduslatgales novadu

Sīļukalna pagasta padomes priekšsēdētājs Juris Leicis:

— Jau pirms pieciem gadiem, gata-

vojot pagasta attīstības programmu, veicām iedzīvotāju aptauju par to, kāda situācija varētu veidoties sakarā ar apvienošanu. Pagājušajā gadā bija izdevība izstrādāt teritorijas izpēti un apvienošanās vai sadarbības projektu tieši 102 pašvaldību modeļi un Varakļānu novada sastāvā. Šinī projektā ietilpa pašvaldības no trim rajoniem: Dekšāru pagasts no Rēzeknes rajona, Varakļānu pilsēta un Barkavas pagasts no Madonas rajona, kā arī Sīļukalna pagasts. Jau pašā projekta izstrādes sākumā radās pār-

ļautvina cilvēkam, nevis otrādi. Šobrīd reforma cenšas panākt, lai varam aizietu no cilvēka tālāk.

Latvija gatavojas iestāties Eiropas Savienībā. Reformas nepieciešamību tagad saskatu sekojoši — kādai valdošajai šķirai vai partijai negribas izlaist no rokām naudu, kas nāks no Eiropas. Tā ir visa gudriba. Reformu maļam un maļam. Kur būs reģionu centri, kādas būs attiecības? Nekas nav skaidrs, vienīgi tas, ka Rīga negrib dalīties ar naudu, kas pienākas mums. Tādā veidā tiks panākta, ka mēs brauksim un klanīsimies, lai izlūgtos savu daļu. Jābūt nodokļu politikai, kas regulē depresīvo rajonu attīstību attiecībā pret centru.

Pie mums savā laikā bija gan Līvānu, gan Preiļu rajons. Atliek tikai izveidot izpildu komitejas un viss būs kārtībā. Taču aizmirstam, ka visa pamatā ir cilvēki, kuri dzīvo konkrētās pašvaldībās. Drīz nevarēsim ne vidusskolu, ne pastu, ne internetu, jo laukos nebūs cilvēku. Bet cilvēkus varam piesaistīt tikai ar to, ka viņi sāktu justies te vajadzīgi. Pašlaik laukos ir grūti atrast nodarbošanos, ar kuru varētu nodrošināt minimālus, pat ne optimālus iztikas līdzekļus.

Ar ko mēs apvienosimies? Vēl nav izlemts. Būtu mulķīgi iebāzt galvu smiltīs un izlikties neko neredzam un nedzirdam. Tomēr svarīgi, lai reforma būtu virzīta uz labklājību un spētu aizpildīt tās teritorijas, kas tagad jau aizaugušas ar krūmiem un usnēm, lai mēs spētu sakārtot vidi, infrastruktūru. Reforma iesākta no otra gala. Ja būtu nodrošināts normāls labklājības līmenis, neviens vairs nelauzītu galvu un nešaubītos par novadu veidošanu.

Ja reforma notiks tā, kā to valdība ieplāno, tā Latvijas laukiem būs pēdējā reforma. Neko vairāk mūsu cilvēki nespēs izturēt.

Jersikas pagasta padomes priekšsēdētāja Maija Spūle:

— Jersika novadu veidošanai jau ir pateikusi nē vēl pirms vairākiem gadiem, kad atteicāmies kļūt par Līvānu novada sastāvdaļu. Mums nav iespējams atrast līdzvērtīgu lauku

lai gan izpēte veikta trijos pagastos.

Izveidotā novada centrs ir kādreizējā Upmalā, kas, piemēram, Rožkalnu pašvaldības iedzīvotājiem ir tikai ieguvums, jo viņiem novada centrs tagad ir tuvāk. Mūsu novadā ir tikai nedaudz vairāk kā divi tūkstoši iedzīvotāju. Bet šajā ziņā jābūt individuāli pieejai, nevar visas pašvaldības veidot vienādas — ar piectūkstoš iedzīvotājiem. Mums visiem jau iepriekš bija kopīga vidusskola, bet savstarpējos norēķinos Rožkalnu pagasts upmaliešiem maksāja turpat vai desmit tūkstošus latu. Veterinārārsts, veterinārā aptieka, kā arī ģimenes ārsta prakse izveidojusies Upmalā. Cilvēkus tas apmierina. Tā sanāk, ka esam apvienojušies novadā atbilstoši likumā noteiktajiem kritērijiem.

Ko par to domā iedzīvotāji? Atklātu neapmierinātību neviens nav izteicis, jo visas izziņas, tāpat kā agrāk, viņi var saņemt pakalpojumu sniegšanas līdzšinējās vietās, arī Rožkalnos, kur strādā sociālais darbinieks un pārvaldes speciālists. Divas reizes nedēļā tur strādā arī pagasttīrīšanas speciālisti, var samaksāt nodokļus. Vienīgi dzimstarakstu nodaļa tagad atrodas Upmalā. Darbinieku skaits novadā gan nav samazinājies, klāt nākuši izpildītorektora štata vieta.

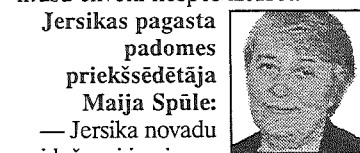
Mēs neesam pielikuši punktu reformai, joprojām aicinām novadam pievienoties arī kaimiņus — Vārkavas, Pelēču, Sutru pagastu, varbūt pat Jersiku, ja izdotos cauri mežiem izcirst stīgu un uzbūvēt ceļu.

Vārkavas pagasta padomes priekšsēdētājs Arturs Štagars:

— Par reformu ar

Upmalas pagastu esam runājuši jau kopš 1995. gada. Esam arī strīdējušies gan par pašvaldības jauno nosaukumu, gan par centru. Iztīrāts arī vēsturiskais aspekts.

Ja skatāmies uz jaunveidojamajām teritorijām, reformas laikā jābūt piesaistei kādai konkrētai vietai. Cilvēku nevar izraut no viņa ierastās vides un pārliecināt, ka pēc izziņas jābrauc nevis uz sava pagasta centru, bet nez kur citur. Arī Eiropas harta nosaka, ka varam

Reforma vairāk negatīva

Rajona padomes priekšsēdētājs Arvīds Soldāns:

— Ideja par reformu pastāv jau ļoti sen, bet tajā negatīvo iezīmju ir vairāk nekā pozitīvo. Valstī nav izstrādāti nekādi aprēķini par pagastu apvienošanas izdevīgumu, nav ekonomiskā pamatojuma tam, ka pašvaldības uz apvienošanās rēķina iekonomētu līdzekļus, ka pēc tam strādātu efektīvāk. Tāpat nav arī pierādījumu, ka no apvienošanas necietīs cilvēki, kas dzīvo attālu no centra.

Tomēr atbilstoši pieņemtajam likumam rajonā jau sen uzsākts darbs novadu veidošanā. Kā pirmais izveidojās Līvānu novads. Pārējām pašvaldībām bija radusies ideja apvienoties vienā lielā novadā. Tādus tagad grib veidot arī Daugavpils un Rēzeknes rajona pašvaldības. Taču sāka veidoties Vārkavas novads, pie apvienošanās idejas strādāja arī Stabulnieku, Galēnu, Sīļukalna pagasti. Vārkavas novadam izdevās īstenot savu iecerī. Pēc tam izveidojās Preiļu novads, bet pārējām pašvaldībām nodoms par kopīgu apvienošanu ar centru Preiļos netika īstenots.

Manuprāt reforma nav pareizi uzsākta. Vispirms vajadzēja definēt jēdzienus, kas ir reģions un noteikt, vai Latgale būs vienota, vai arī tiks sadalīta divos reģionos. Bez tam bija konkrēti jānoteic jaunās, reģionālās pašvaldības uzdevumi, finansējums. Un tikai tad būtu jārisināt jautājumi par novadu izveidi, par rajona likvidāciju un pieņēmumu nodošanu reģionālajai pašvaldībai.

Lemšanas tiesības pieder iedzīvotājiem

Vārkavas novada domes priekšsēdētāja Astrīda Spuriņa:

— Mēs bijām drošsirdīgākie no lauku pagastiem, jo sarunas par novada veidošanu starp Rožkalnu, Upmalas un Vārkavas pagastu sākām jau 1998. gadā. Līdz novada veidošanai nonāca tikai divi pagasti,

liecība, ka reformai vispār nav ekonomiskā pamatojuma, un tā nenes cilvēkiem nekādu labumu. Arī šī projekta izstrādes gaitā veicām iedzīvotāju aptauju, kurā piedalījās 52 procenti no balsstiesgajiem iedzīvotājiem. Varakļānu novada izveidi atbalstīja tikai 17 procenti iedzīvotāju, un vienīgais arguments tam par labu bija pašreizējais lielais attālums līdz rajona centram. Arī pārējie pagasti bija pret šāda novada izveidi. Bez tam, runājot par plānošanas reģiona izveidi, Varakļāni «velk» uz Vidzemes reģionu, bet kas tajā meklējams mums?

Mēs gribam palikt patreizējā Preiļu rajona sastāvā. Atkrīstusi problēmas par īpašumu un tehnikas pārreģistrāciju, par sakariem un tā tālāk. Normālas reformas rezultātā varētu izveidoties lauku pašvaldību novads, kam varētu dot Viduslatgales vai citu nosaukumu, un tajā varētu būt Galēnu, Sīļukalna, Stabulnieku, Silajāņu, Rušonas un Riebiņu pagasts ar centru Riebiņos. Atbalstu to, ka galīgais vārds par apvienošanas pieder iedzīvotājiem un pašvaldībām.

Rušonas pagasta padomes priekšsēdētājs Arvīds Soldāns:

— Mēs ceturatā: Voldemārs Adamovičs, Juris Leicis, Marija Trifanova un es esam autori idejai par Viduslatgales novadu. Jā, esmu pretinieks šai reformai, bet likums ir pieņemts, un 2004. gads nav tālu. Tāpēc mēs Viduslatgales novada veidošanu uzsākām ar domu, ka vajag kaut ko darīt un nodrošināt sev juridisku aizsardzību. Jūtams, ka valdība neatkāpjas, ka varianta par 102 novadiem īstenošana virzās uz priekšu. Savu projektu iesniegsim valdībai un mēģināsim to aizstāvēt.

Uzsvaru liekam uz to, ka maksimāli jāsaņem pakalpojumu sniegšana uz vietām. Katrā pagastā paliek izpildvara, kas strādā, bet novada deputāti pieņem politiskās lēmumus attiecībā uz visu teritoriju.

Janīna Streiķe:

— Kāpēc Rušonas pagasts nevēlējās pievienoties Aglonas pagastam, kad mēs izteicām tādu vēlēšanos?

Arvīds Soldāns:

— Iedzīvotāji tam nepiekrīta. Viņi uzskata, ka braukt Preiļu virzienā ir izdevīgāk nekā uz Aglonu un pēc tam atpakaļ uz Preiļiem. Bez tam mēs Viduslatgales novada veidošanu uzsākām agrāk nekā saņēmām jūsu uzaicinājumu.

Stabulnieku pagasta padomes priekšsēdētāja

Monika Litauniece:

— Esam līdzīgā situācijā ar Galēnu

pagastu, ar kuru iesākumā, tāpat kā ar Sīļukalna pagastu, bijām izveidojuši sadarbības līgumu.

Pagājušajā gadā padomes sēdēs vairākkārt izskatīti jautājumi par apvienošanu. Deputāti nav pieņēmuši galīgo lēmumu. Ja redzētu, ka apvienošanās pagastam nāktu par labu, iespējams, ka šis jautājums būtu jau izlemts. Ļoti daudz domājām par attīstību. Izveidojušās daudzas labas un stipras zemnieku saimniecības. Pēc gadiem desmit, kad šīs saimniecības būs kļuvas ļoti stipras, tām būs vienalga, kam pievienoties. Kamēr tās vēl nostiprinās, šie cilvēki ir par savu pagastu.

Nedrīkstam aizmirst, ka katrā gadījumā par rezultātu atbildīgi būs deputāti. Protams, mēs varētu veikt anketēšanu, bet lēmumu pie-

apvienošanas un reālo situāciju

nems deputāti, un no viņiem pēc tam tiks prasīta atbildība par to, ko ir vai nav izdarījuši. Ja apvienošana notiks piespiedu kārtā, pieļauju iespēju, ka Stabulnieku pagasts paliks kopā ar Riebiņiem.

Laikraksta «Novadnieks» redaktore Tamāra Elste:

— Piebilde pārdomām. Attīstība ir pamatota tikai tad, ja tā veltīta jaunajiem cilvēkiem. Neaizmirstiet, cik maz pagastos palicis jauno cilvēku, kas veidos tālāko nākotni. Visi šeit klātesošie, kā arī pagastu deputāti galvenokārt ir vecumā no 40 līdz 50 gadiem. Cilvēki, kas uzauģuši socialisma un tagad nedaudz pārkārtojušies dzīvei šajos laikos. Aizmirsīsim par iepriekšējiem laikiem, nedomāsim, kāds zemes pleķītis un ar kādu nosaukumu kurā vietā kādreiz bijis. Jaunos cilvēkus tas vairs neinteresē.

To jauniešu vidū, kas ir palikuši laukos un nav atraduši vietu savā dzīvē, valda grūti aprakstāma bezcerība. Daļa degradējušies, nodzērusies, viņus nekas vairs neinteresē. Žurnālisti pārliecinājušies, kāda bezcerība valda viņu mājās. Katrā pagastā tikai uz vienas rokas pirkštiem saskaitāmi tie cilvēki, kas radījuši sev labu dzīves pamatu, strādā un ar cerībām raugās nākotnē. Bet lielākā daļa no jauniešiem ir prom, Rīgā, vai arī ārzemēs, un viņi atpakaļ neatgriezīsies, kamēr šeit nebūs radītas darbavietas, normāli dzīves apstākļi, normāla infrastruktūra, kārtīga alga un viss pārējais, kas pienākas divdesmit pirmā gadsimta cilvēkam. Tad, kad jūs gatavosiet priekšlikumus par apvienošanu, kā to līcis ministrs Ivars Gaters, padomājiet, kur ir tie jaunie cilvēki, kam reforma būs vajadzīga.

Iedzīvotāju skaits rajonā katastrofāli samazinājies — no 48 tūkstošiem līdz netaisnīgi vairāk par 40 tūkstošiem. Tas nozīmē, ka ir izmirusi viena Preiļu pilsēta.

Juris Leicis:

— Lai jaunieši paliktu laukos, ir jāattīsta ražošanas. Desmit neatkarības gados no valdības puses nesmu redzējis nekādu atbalstu ražotājiem. Ja būtu ražošana, būtu arī nodokļi, attīstītos pašvaldības. Jā, pašvaldībai ir jāveicina uzņēmējdarbība, bet kā tā var veicināt, ja uzņēmēju spēcīgā lielais nodokļu slogs?

Riebiņu pagasta padomes priekšsēdētājs Voldemārs Adamovičs:

— Pilnīgi atbalstu domu, ka situācija laukos pašlaik ir ļoti slikta. Jaunieši, kas vēl palikuši šeit, bez šaubām, strādā. Iespējams, ka pēc gadiem viņu saimniecībām būs nepieciešamas jaunas platības, tās attīstīsies un modernizēsies. Tur vairs nevajadzēs daudz mazkvalificētu strādnieku, laukos paliks pieci līdz septiņi procenti cilvēku. Tā, kā tas ir Eiropā.

Runājot par reformu, domāju, ka intereses sakrīt tikai lauku pašvaldībām. Ja vienojamies pie pilsētām, tad skaidri zinām, ka tām ir pavisam citas intereses, tur mūs nesaprot. Pilsētām ir lieli kredīti, lieli nodokļu parādi, tām mēs esam vajadzīgi, lai saņemtu mūsu finansējumu. Pilsētām nebūs vajadzīgas ne mūsu skolas, ne bērnudārzi, ne ambulances. Viss tiks likvidēts.

Pašlaik Riebiņos ir vidusskola, kas akreditēta uz sešiem gadiem, ir bērnudārzs, ir ambulance, pieņem divi ģimenes ārsti. Ir arī masāžas kabinets, ir frizieris, stomatologa pakalpojumi. Cilvēki pagastā sa-

ņem visu, kas viņiem nepieciešams. Un vēl — kultūras nams, bibliotēka, vārdu sakot, visa infrastruktūra, kas nepieciešama normālai dzīvei. Šopavasār pabeigsim ceļa būvi, kas savienos divus pašvaldības ciematus — Riebiņus un Pieniņus. Visus šos darbus esam paveikuši saviem spēkiem un par saviem līdzekļiem bez kredītiem.

Patiesību sakot, Riebiņu pagastam nav vajadzīga nekāda apvienošana. Tomēr iedzīvotāji nav pretī tam, ka kāda no kaimiņu pašvaldībām mums pievienotos. Piemēram, ar Silajāņiem mums jau ir kopīgi veterinārie pakalpojumi.

Runājot par Viduslatgales novadu, domāju, ka vislabākais variants centru ir izvietot Riebiņos. Apvienojoties pašvaldībām, jaunajā novadā varētu būt aptuveni 8,5 tūkstoši iedzīvotāju. Tomēr mani māt bažas, kad atceros, kā notika ar kolhozu apvienošanu. Pievienotās nomales tā arī palika nomales. Tagad tur valda tukšums.

Silajāņu pagasta padomes priekšsēdētāja Marija Trifanova:

— Silajāņu pagasts rajonā ir vismazākais, ar to mums jāreķinās. Ļoti vāji attīstīta uzņēmējdarbība, tāpēc, atsevišķi dzīvojot, nekādu perspektīvu neredzu.

No 1997. gada sadarbojamies ar kaimiņu pašvaldībām. Sākumā tas bija Rēzeknes rajona Feimaņu pagasts. Taču viņu vēlmes nebija nopietnas, jo feimanieši nevēlējās mainīt rajona robežas. Vēlāk iesaistījāmies sadarbībā ar Rušonas pagastu, kopš tā laika strādājam kopā.

1998. gadā veicām iedzīvotāju aptauju, kurā aptvērām 50% cilvēku. Viņu domas dalījās. Vieni gribēja sadarboties ar Feimaņu pagastu, citi — ar Riebiņiem, bet vairums vēlējās, lai pagasts paliek tagadējās robežās. Tas ir izskaidrojams ar cilvēku piederību dažādām reliģiskām draudzēm. Vēl citi izteicās, ka Silajāņu pagastam jābūt tā senajās robežās, kad šī pašvaldība bija ļoti liela.

Sadarbība ar Viduslatgales pašvaldībām notiek izglītības, medicīnas jomā. Mūsu cilvēki nešķiro, kur braukt pie daktera — uz Riebiņiem vai Preiļiem. Tomēr nav pieņemams variants, ka Silajāņu pagasts pievienotos pilsētas novadam.

Pašlaik mums ir grūti nodrošināt visas funkcijas, ko prasa likums. Ar tagadējiem līdzekļiem attīstībai nepietiek, varam tikai izdzīvot, un tas ir sāpīgi.

Galēnu pagasta padomes priekšsēdētāja Leontīna Saleniece:

— Galēni jau pašā pirmssākumā izmēģināja triju pašvaldību sadarbības modeli. Mēs neturpinājām darbu pie tā, jo valdība ievērojami pacēla latīņu uz augšu, nosakot, ka novadā jābūt 5000 iedzīvotāju, kā arī ģimnāzijai vai vidusskolai. Sapratām, ka mūs vienai pie kaut kā vienos klāt. Pēc tam sākām kaimiņu izpēti. Personīgi esmu tikusies ar Sīlmalas un Viļānu pašvaldību vadītājiem Rēzeknes rajonā. Interesanti, ka 102 pašvaldību modeli Galēnu pagasts piespiedu kārtā tiek virzīts uz Viļāniem. Bet pat Viļānu pagasts ir pret apvienošanu ar Viļānu pilsētu, un kā mēs varam modelēt šo valdības piedāvāto variantu? Arī Sīlmala nevēlas pārkāpt rajona

robežu. Bez tam Rēzeknes rajona pašvaldības ir nolēmušas apvienoties visas vienā novadā.

Galēnu pagasta padomes pēdējā sēdē tika pieņemts galīgais lēmums septiņiem politiķiem — deputātiem neuzņemties šo atbildības nastu ar tik tālejošām sekām un vēlreiz vērsties pie iedzīvotājiem, lai noskaidrotu viņu galīgo viedokli. Deputātu viedoklis ir svārstīgs, jo vairāki no viņiem ir dzimuši Rēzeknes rajona teritorijā un it kā nevar nostāties pret savu dzimto pusi. Piedāvājam izvēlēties: pievienoties Rēzeknes rajona pašvaldībai, Viduslatgales novada veidošanai, kā arī aicinājam izteikt kādu citu priekšlikumu.

Ja es būtu valdībā, tad nevis sāktu reformu, bet sakārtotu Latviju kā tādu. Esam noguruši no visām daudzajām reformām: zemes, izglītības, medicīnas un tamlīdzīgi.

Pastāvēs paši par sevi

Sutru pagasta padomes priekšsēdētājs Antons Znotiņš:

— Mēs esam saņēmuši aicinājumu pievienoties Vārkavas novadam. Taču Sutru pagasts ir tāda ģeogrāfiskā stāvoklī, ka iedzīvotāju aptaujās dominē vēlme doties uz Preiļu pusi. Tā domā aptuveni 52% iedzīvotāju.

Domāju, ka būtu labs variants, ja patiešām varētu apvienoties lauku pašvaldības, tomēr mūsu infrastruktūra vairāk saistīta ar pilsētu.

Veicot aptaujas, esam skaidrojuši, kādi būs plusi, ja pievienosimies Vārkavas novadam, kādi, ja Preiļu novadam. Liela un spēcīgā lauku novadā mēs varētu veidot jaunas darbavietas, atbalstīt uzņēmējdarbību. Starp citu, mūsu pagastā ir trīs kokzāģētavas, vienu gatavojas atvērt. Ik gadus palielinās iedzīvotāju ienākuma nodokļa summa.

Pagaidām Sutru pagasts var patstāvēt pats par sevi. Ja nebūs piespiedu apvienošanas, varbūt ar laiku arī kādam pievienosimies. Bet tas būs mūsu pašu lēmums.

Saunas pagasta padomes priekšsēdētājs Jānis Domulis:

— Preiļu rajons ir bijis ļoti aktīvs novadu veidošanā, uzkrājusies zināma pieredze. Pastāv iespējas turpināt pievienošanu pilsētu novadiem, kā arī veidot lauku novadus. Esam jau saskatījuši problēmas, kādas rodas, ja lauku pagasti pievienojas pilsētām. Nauda, kas kādreiz nonāca lauku skolās, tagad vairāk tiek paturēta pilsētā, un par šo problēmu noteikti vajadzētu vairāk runāt un rakstīt.

Saunas pagasta iedzīvotāju izvēle pagaidām nav par labu Viduslatgales novadam. Zemes reforma lieliski parādīja, ka īpašumu atjaunošana vēsturiskajās robežās nebija īsti pareiza. Jaunie īpašnieki to daudzviet nekopj. Reforma nebija vēsta nākotnē.

Francijas pārstāvji nesen dalījās pieredzē — visu nosaka nauda, vai tu vari dzīvot laukos vai ne. No kopīgiem ieņēmumiem algām tērē 10 procentus.

Latgales saimniecības neatbilst Eiropas standartiem, viss no jauna jāšak, lai uzceltu Eiropas prasībām atbilstošu kūti vai iegādātos tehniku. Stāvoklis ir katastrofāls, bet to tādu radīja zemes reforma. Pirms tam laukos noritēja aktīva dzīve, tur bija daudz jauniešu, cēla dzīvokļus. Zemi atdeva bijušajiem

īpašniekiem, kuri bija pilsētnieki. Šie īpašumi viņiem bija kā pietais ritenis, patiesībā nevajadzīgi, jo desmit gados nekas nav izdarīts.

Saunas pagasts iztieks bez problēmām. Ar valsts dotāciju un saņemto nodokļu ieņēmumiem varam uzturēt divas skolas, divus medpunktus, divas bibliotēkas.

Cilvēkiem, kuri pēc aicinājuma ir laucinieki, ļausim dzīvot laukos. Jādoma par to, kā viņiem palīdzēt. Attīstībai reforma ir vajadzīga, bet bez steigas un prātīgi. Mums dota iespēja izlemt. Protams, labāk, ja laukos pastāvētu spēcīga pašvaldība. Tad problēmu būtu mazāk, tās būtu vienkāršāk risināmas. Lauciniekiem netiktu izslēgta iespēja arī pārvaldīt savu pašvaldību, jo novados, kur centrā ir pilsētas, laucinieki pie varas netiek. Šo problēmu skaidri redzējam Preiļu novadā pēdējās pašvaldību vēlēšanās.

Rudzātu pagasta padomes priekšsēdētājs Jānis Zeps:

— Rudzāti domā pastāvēt paši par sevi. Kamēr es tur esmu par pagasta padomes priekšsēdētāju, nepieļaušu, ka tāda pagasta vairs nav. Arī iedzīvotāji mani atbalsta, lūdz nepieļaut, ka mūs kādam pievieno.

Rudzātu pagastā ir 1040 iedzīvotāji, bet tas nav rādītājs, ka mūs var kādam par varītēm likt klāt. Zinu, ka dienviņos kalnos ir pašvaldības ar dažiem desmitiem iedzīvotāju. Būsim maza pašvaldība, un kas par to?

Rudzātu pagastā ir skola ar 200 skolēniem, speciālā internātskola. Tur ir daudz darbavietu, bet perspektīvā būs vēl vairāk. Mēs labi tiekam galā paši.

Ja tiks izmantots piespiedu variants (es gan to negribu pieļaut), tad nāksies izvēlēties Livānu novadu. Lauku pašvaldība ar centru Riebiņos nebūs ērts variants mūsu iedzīvotājiem.

Andris Šķēle savā laikā par reformu teica, ka varēs taupīt uz administrācijas rēķina. Izrādās, ka šis variants neiet cauri, tiek tērēti vēl vairāk līdzekļi. Tāpēc es reformā vispār nekādu jēgu neredzu.

Ja man jāpārņem piedāvātu līdz Rudzātiem ceļu noasfaltēt, droši vien piekristu pievienoties Japānai. Bet pagaidām esmu par visa veida sadarbību, bet ne par apvienošanu.

Sadarbojas ar kaimiņu rajonu

Aglonas pagasta padomes priekšsēdētāja Helēna Streike:

— Tam, ka novadu veidošana ir tik lēna, pamatā ir cilvēku aizdomīgums. Viņi pietiekami labi atceras kolhozu vienošanu, zemes reformu un tās radītās problēmas. Tomēr vilciens ir iekustējies un jāpaspēj tajā iekāpt vēl pieturā. Svarīgi, lai lauku pašvaldības spētu vienoties, kategoriski esmu pret to, ka lauku teritorijas pievienojas pilsētām.

Patiesību sakot, Aglonas pagasts varētu mierīgi dzīvot bez kādas apvienošanās, ir pašiem savas skolas, medicīnas iestādes, uzņēmumi. Tomēr esam uzsākuši sadarbību ar kaimiņu rajona pašvaldībām — Krāslavas rajona Kastuļinas, Grāveru un Šķeltovas pagastu. Kāpēc viņi vēlas apvienoties ar mums? Laikam saprata, ka pie Krāslavas viņiem nebūs perspek-

tīvas. Mūsu iespējams novads atbilst visiem kritērijiem, ko reformai izvirzījusi valdība. Tomēr nav izslēgts, ka mēs neapvienosimies.

Sadarbībā esam piesaistījuši līdzekļus, pieņemām darbā plānotāju, veicām izpēti. Pakalpojumu līmenis jāpaaugstina, novadā jābūt juristam, psihologam un tādiem speciālistiem, kurus viena pašvaldība nespētu uzturēt. Grāveros, Kastuļinā un Šķeltovā pakalpojumu līmenis nesamazināsies arī tad, ja novada centrs būs Aglonā.

Novadā viena pasta nodaļa?

Uz preses konferenci par novadu veidošanu bija ieradies Latvijas Pasta Preiļu filiāles direktors Mavrikijs Lomakins.

— Mainās valsts varas, mainās cilvēki, — teica Mavrikijs Lomakins, — bet pasts paliek. Tagad laukos vairs nepastāv krājbanka, un tās funkcijas daļēji ir pārņēmis pasts, kas iedzīvotājiem var piedāvāt bankas pakalpojumus. Tie saņemami katrā pasta nodaļā katrā pagasta teritorijā. Pastas patlaban dzīvo nezināmu par reformas iznākumu, jo pēc tam nāksies pārstrukturizēt savus pakalpojumus, lai tie paliktu tikpat pieejami, kā tas ir pašlaik. Esam mēģinājuši uzzināt, par pastu nodaļu pastāvēšanu nākotnē. Bija tāds neoficiāls viedoklis, ka vienā novadā būs tikai viena pasta nodaļa.

Uzspiešanas metodes neder

Rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore:

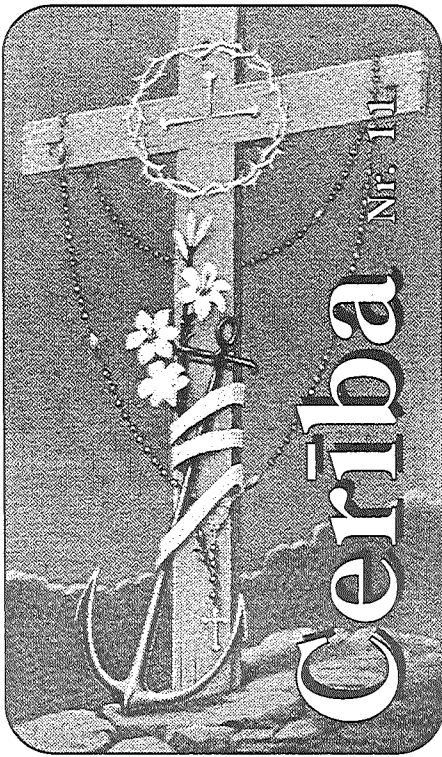
— Arī es, ja būtu pašvaldības vadītāja, noteikti līdz pēdējam brīdim cīnītos par to, ka manam pagastam ir jāpaliek. Pašvaldība darbojas cilvēka interesēs un cilvēka labā. Ja šodien ne rajona, ne vietējās pašvaldības nešturē cilvēki ar prasību, ka viņi grib ar kādu apvienoties, tas nozīmē, ka viss ir kārtībā. Valsti noteikti ir svarīgi jautājumi par šo, kaut vai par jauniešu piesaistīšanu attiecīgajam reģionam.

Kā rajona padomes darbiniecei man svarīgāks šķiet cits jautājums, — kur īsti būs reģiona centrs. Esam cīnījušies un aizstāvējuši viedokli, ka tas varētu būt Preiļos.

Lielās pilsētās mazās pašvaldības nekad nesapratīs. Kamēr būs šī iespēja, Preiļus vienmēr pieteiksim par reģiona centru. Ja pastāvošo ambīciju dēļ tas neizdosies, ja Rīgas politiķi to atrisinās pēc saņemtiem iesakiem, tad man ir svarīgi, kas turpmāk pārņems rajona funkcijas: civilā aizsardzība, kuru atceramies ugunsgrēku vai plūdu gadījumā, izglītības darba koordinācija, veselības aprūpe, pasažieru pārvadājumu organizēšana, nerunājot par daudzajiem projektiem, kuros rajons iesaistījies. Vai mūsu iedzīvotāji pēc gadiem nepāršķirs atpakaļ vēstures lappuses un nepārmetīs, ka, lūk, politiķi, izdara nepareizi? Valdība pamanījusi jaunajam ministram dot norādes stimulēt, lai pašvaldības ātrāk apvienojas. Ministrs šo bagāžu — reformu — saņēmis jau no iepriekšējās valdības. Taču dzīve pierādījusi, ja kaut kas ievēlās ļoti ilgi, tad tā nemaz nav nepieciešama. Bet ja valdība strādās ar uzspiešanas metodi, tad, manuprāt, tādi valdībai nebūs ilgs mūžs.

«Atceries, cilvēk, ka puteklis esi un putekli pārvērtiesies.» (1.Moz.3., 19.)

«Cerība» veidotāji šo svētko darbu nodod sv. Jāzepa aizbildniecībā

Mans Dievs, es dāvāju Tev šo dienu, kas sākas. Tā ir daļa no dārgā laika, ko Tu esi man devis, lai es kalpotu Tev. Es apzīmēju savu laiku ar uzticības zīmi: dari, lai tas kļūst par augšupvedošu ceļu pie Tevis, lai dienu no dienas manī ir arvien vairāk ticības un mīlestības.

Mans Dievs, es Tev uzticu visus tos, kurus mīlu. Neļauj, lai es jebkāda veidā kaitētu viņiem, bet gan lai esmu tiem par neredzamu Tavas žēlastības avotu un lai mana dzīve atklāj tavu mīlestību.

Mans Dievs, es uzticu Tev arī milzīgās sāpes šai pasaulē, kuru Tu esi radījis un atpircis: es uzticu Tev nevainīgu bērnu ciešanas, izsūtīto ilgās sāpes, šīs nastas, kas tik smagi nospiež.

Mans Dievs, lai dzirksts no Tavas mīlestības izgaismo mūsu tumsu un lai Tava rītausma atspīd pār šo dienu!

Es lūdzu Tevi vienotībā ar Taviem svētajiem, ar Tavu Baznīcu, ar Tavu Dēlu, Jēzu Kristu, Viņu – Miera Princi.
Āmen.

Palīgs kakla slimībās

Februāra sākumā ir daudzas ticīgo iecienītas dienas – Dievmātes svētki, Sveču diena un sv. Blažeja, bīskapa mocekļa, kā arī sv. Agates diena.

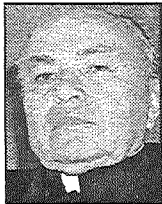
Svētā Blažeja dienu atzīmējam jau 3. februārī. Tika svētītas sveces tiem, kas vēlas tās paņemt mājās, un baznīcās tiek dalīta svētība, pie kakla pieliekot divas sakrustotas sveces. Priesteris pirms svētības skaitīja sekojošu lūgšanu: «Caur svētā bīskapa, mocekļa Blažeja aizbildniecību, lai Dievs tevi atbrīvo no kakla un citām slimībām.»

Kas bija svētais Blažejs? Viņš ir dzīvojis ap 316. gadu Armēnijā. Viņa vecāki bijuši ticīgi, bet pats bijis ārsts. Pēc Sebastijas bīskapa nāves tika iecelts par bīskapu. Licīnijs, Romas ķeizara līdzgaitnieks, tika Konstantīna Lielā uzvarējis un kļuva ļoti ļauns pret kristīgajiem. Daudzi aizbēga kalnos, arī bīskaps Blažejs. Pagāni viņu atrada klints alā, kuru sargāja tīģeri un lauvas. Kad viņš lūdzās, redzēja Jēzu, kas teica: «Celies un esi man par upuri.» Blažejs padevās un tika pie pārvaldnieka Agrikolas, kas piedāvāja brīvību, ja viņš godinās elkus. Kad Blažejs to nedarīja, viņš tika ielikts cietumā.

Kāda mātei notika nelaime – bērnam kaklā iestrēga zivs asaka. Māte lūdzās pēc glābiņa. Blažejam nebija nekādu medicīnas ierīču, tāpēc metās ceļos, lūdza Dievu, un bērns kļuva vesels. No tā laika cilvēki uzskatīja Blažeju kā palīgu kakla slimībās. Bet viņam pašam puļa priekšā tika nocirsta galva.

Kā sv. Blažeja, tā arī sv. Agates dienās pilsētu baznīcās pilnas dievlūdzēju. Šodien daudzi meklē palīgu un glābiņu pie burvjiem un vārdotājiem, kas tāpat dod kādu līdzekli, un cer uz palīdzību. Kāpēc tad sirsniņģ lūgšanā negriezies pie svētā, kas var pie Dieva izlūgt žēlastību?

Dekāns Aleksandrs Madelāns

Pelnu trešdiena ievada Lielā gavēņa posmu, kas ir pirms Kristus augšāmcelšanās svētkiem. Šī diena savu nosaukumu mantojusi no Baznīcas liturģiskā rīta, kurā iepriekšējā gada Pūpolu svētdienas pārpalikušo zaru pelni tiek pasvētiiti un pēc tam bārstīti ticīgajiem uz galvas, priesterim sakot vārdus: «Atceries, cilvēk, ka puteklis esi un putekli pārvērtiesies.»

Pelnu kaisīšanas paradums ir sens austrumu zemēs. Tas ir pazīstams arī Vecajā derībā (Is.58., Jer.6.) un nozīmē žēlumu, skumjas vai arī sāras. Šis paradums pie jūdiem pastāvējis arī vēl tagad. Raksturīgie Pelnu dienas vārdi ir tie paši, kurus Dievs teica Ādamam un ļāva, padzenot viņus no paradīzes pēc viņu apgrēkošanās. Tie uzsver cilvēka laicīgās dzīves noslēguma nepieciešamību, jo cilvēku, kas pazaudējis nemirstības privilēģiju, beigās gaida nāve – iziršana putekļos. Šajā ziņā nav starpības, vai kāds kremēts, vai guldīts skaistā kapa kopiņā, vai grandiozā nišā, jo beigās viss būs pārvērties putekļos līdz galīgi nepazīšanai.

Pelnu kaisīšana uz kristīgo galvām simbolizē cilvēka mirstību un laicīgās dzīves īsumu. Baznīcas liturģijas galvenā loma un mērķis šajā gadījumā ir pasvītrot nožēlu par grēkiem jeb gandarīšanu, kas bija svarīga ne vien Vecajā derībā, bet arī pēc Kristus atnākšanas, jo grēks ienesa nāvi (Sal.Rom.5), un gandarīšana par grēkiem attālina Dieva dusmas un cil-

vēku tuvina mūžīgai svētlaiemei. Vecajā derībā pravieši sludināja nožēlu un gandarīšanu, lai izaētu tautu izglābtu no barga soda. To pašu dara baznīca Jaunajā derībā.

Gavēnis un grēku nožēla ir svarīgi elementi dvēseles tuvināšanā Dievam. Par Jāni Kristītāju mēs lasām, ka viņš, sagatavodams ļaudis Petītāja atnākšanai, sludināja gandarīšanu un grēku nožēlu: «Gandarīet par grēkiem, jo debesu valstība tuvu!» (Mt.3.,2) Un Kristus bridina: «Ja jūs par grēkiem negandarīsiet, visi aiziesiet bojā.» (Lk13.,5) Gandarīšana un gavēšana allaž iet kopsoļi. Gavēnis veicina ļaunā gara attālināšanu.

Kristus un apustuļu piemēru pirmatnējā kristietība uzņēma lielā vaļsirdībā, īpaši tie, kuri gribēja ziedoties Dievam sevišķā veidā. Viņi bieži vien nomācās no citiem un savu dzīvi vēltīja gavēšanai un lūgšanai, kā arī Svēto rakstu lasīšanai un kontemplācijai (vērošanai, apcerei – red.). Daļa šo ticīgo pamazām izveidoja vientuļniekus, no kuriem vēlāk izveidojās mūki un klosterdzīves mīļotāji.

Dažas mūku regulas arī vēl tagad prasa stingrus gavēņus, kurus Baznīcas vadība īpaši akceptējusi.

Lielajam gavēnim ir sava vēsture. Sākumā tas bija vairāk brīvas izvēles un ieteikumu rezultāts, bet pamazām tas izveidojās par noteiktu paražu un vēlāk par likumu. Latīņu rīta Baznīcā Lielā gavēņa ilgums bija noteikts uz 40 dienām, sekojot Kristus gavēņa paraugam, tas ir, sešas ar pusi nedēļas, atskaitot svētdienas, jo svētdienās negavēja. Pašlaik gavēšana ir ļoti reducēta – tā tiek prasīta tikai dažas dienas gadā, vadoties no vietējā bīskapa norādījumiem. Kaut arī gavēšana ir ļoti atvieglāta vai arī bieži gandrīz atcelta, būtu nepareizi secināt, ka gavēnis un gavēšana mūsdienu cilvēkam vairs nebūtu vajadzīgi. Ja kāds tā domātu, viņš pieņemtu, ka mūsdienu cilvēkiem nav grēku, nav tikumisko pārkāpumu. Tāds pieņēmums ir pilnīgi nepareizs, jo dzīve un ikdiena rada tieši pretējo – tur ir daudz morālo pārkāpumu un acgārņību, kas taisnīgā un viszinošā Dieva priekšā nevar paiet garām nepamanītas un par kurām būs jācieš pelnītais sods.

Kas to darīs? Paši ticīgie un visi tie, kuriem Dievs, ticība, reliģija nav tukši vārdi vai tikai sabiedriskas ceremonijas un labas pieklājības formas. Ja

kāds rīkotos citādi, tādu nāve varētu pārsteigt pavisam nepatīkamā, nesagatavotā stāvoklī. Kaut tas neatgadītos nevienam ticīgajam, nevienam cilvēkam! Gavēšana Lielā gavēņa laikā un arī citos laikos ir svētīga lieta, kas mūs tuvina Dievam. Skaisti to saka Sv.Mises prefācija gavēņa laikā: «Ja ar miesas gavēni Tu savaldi mūsu ļaunās tieksmes, pacel mūsu garu, dāvini mums savu palīdzību un atalgojumu.»

Gavēšanai vai pašreizējai vai jāpieskaita ne vien savaldīšanās ēšanā un dzeršanā, bet arī pašreizējai tuvākmlēstības darbos, dusmu savaldīšanā, apvainojuma piedošānā, mēles savaldīšanā, savu pienākumu kārtīgā pilnīšanā un ciņā ar ļaunām tieksmēm. Tā saprasts gavēnis ir iespējams ikvienam un neviens no tā nav atbrīvots. Tas ir praktizējams visos laikos un visos apstākļos.

Lai pašreizējai vai vienai no mūsu galvenajām iecerēm Lielā gavēņa ievadā! Lai uzklusām dzīļos Pāvila vārdus, kas ļoti labi iederas Lielā gavēņa noskaņojumā: «Žēlastības laikā Es tevi paklausīju un pestīšanas dienā Es tev palīdzēju. Lūk, tagad ir žēlastības laiks, lūk, tagad pestīšanas diena!»

Vilhelms Bēķis,
Rudzātu Romas katoļu draudzes prāvests

Nāk Lielais gavēnis

Drīz būs klāt 5. marts – Pelnu diena, kad iesākas Lielais gavēnis. Dažiem cilvēkiem gavēnis kļuvis svešs un nedomāns, jo kāpēc gan ierobežot ēdienu, dzērienu un citas dzīves izpriecības, jo dzejnieks Vilis Plūdonis savā darbā «Atraitnes dēls» saka – pēc priekiem, baudām, zaļās uzzdīves viss lielais pūlis traucas.

Tomēr gavēnis ir tikpat vecs, cik cilvēce. Jau paradīzē cilvēkiem bija aizliegts ēst no labā un ļauna atzišanas koka augļiem: «Neēdiet no tā un neaizskarīet to, citādi jums jāmirst.» Čūska sacīja sievietei: «Nē, mirt jūs nemirsiet, bet Dievs zina, ka tajā dienā, kad jūs no tā ēdīsiet, jūsu acis taps atvērtas un jūs būsiet kā Dievs, zinādami labu un ļaunu.» Sieviete ēda tos augļus un deva vīram. No tā laika pazuda paradīze virs zemes un cilvēks bija padots ciešanām, grūtībām, nāvei un viņam pašam bija sevi jāved ciņa starp labo un ļauno, patiesību un maldiem, stipru pārliecību un šaubām.

Par Ninivi kādā senā ķīlkrastā teikts: «Tā ir tik liela, ka to var apstaigāt tikai trijās dienās, un zaidiņu, kas nevar atšķirt labo roku no kreisās, ir vairāk nekā 120 000, bet tirgotāju tikpat, cik zvaigžņu debesīs, tās valdnieki tik rījīgi kā siseni... Tā ir pilsēta, kas dzīvo bez rūpēm, kas savā sirdī saka: es un tikai es, citas nav.» Ninives bibliotēkā atrasts šumeru tautas eposs par Urukas valdnieku Gilgamešu, tur teikts: «Tu, Gilgameš, pildi savu vēderu. Esi jautrs, dienu un nakti rīko dzīres. Ik dienas dejo un līksmojies.»

Un uz šo pilsētu Dievs sūta pravieti Jonu (apmēram 793.-753. gads pirms Kristus) un tam saka: «Celies un ej uz Ninivi un skubinā ļaudis uz

grēku nožēlu, tāpēc ka ļaunums ir pārāk liels manā priekšā.» Jona staigāja pa pilsētu un sludināja: vēl četrdesmit dienas un Ninive tiks izpostīta. Pilsētas iedzīvotāji apģērbās drēbēs un žēloja par grēkiem. Arī ķēniņš žēloja par saviem grēkiem un pavēlēja, lai visi lūdz Dievu un atgriežas no ļaunā. Un tā kā viņi atgriezās, tad Dievs apžēlojās par to un nesodīja. Jona saskatās, ka Dievs to pilsētu nesodīja. Tāpēc Dievs viņam atgādāja: «Un kā tad man nebūtu žēl Ninives, tādas tik lielas pilsētas, kurā ir vairāk nekā 120 000 cilvēku, kuri vēl neēd atšķirt, kas labs un kas ļauns, un vēl daudz lopu.»

633. gadā pirms Kristus mira Asīrijas valdnieks Ašurbanipals, kā laikā Ninive sasniedza ziedu laikus. Pagāja divi gadu desmiti, paverdzināto tautu pacietības mērs bija pilns, tās sacēlās un kopīgiem spēkiem satrieca valsti verdzinātāju. Asīrijas galvaspilsēta Ninive tika nopostīta. Lūk, ko raksta par Ninives bojāeju: «Pacelsies pret tevi graužošais veseris... Pa ielām traucas kaujas rati, tie dārd uz laukumiem... Upes vārti atveras un pils sabrūk... Grabiet sudrabu, grabiet zeltu, jo bezgala daudz tur brīnīšķīgu mantu un dārgu trauku.»

Lai novērtētu kāda darba vērtību, mums jāskatās Kristus dzīvē, kā Kristus rīkojās? Pirms uzsākt publisko dzīvi,

Viņš 40 dienas tuksneša vientuļībā nodevās gavēnim, lūgšanām un apdomāšanai. Kad mācekļi nevarēja izdzīt ļauno garu no apsēstā zēna un jau tāja Jēzum, kāpēc mēs nevarējām izdzīt, Jēzus atbildēja: «Šo sugu var izdzīt tikai ar lūgšanu un gavēni.» (Mk.9,29) Tātad, dažu ļaunu varam pārvarēt un atmett tikai ar lūgšanu un gavēni.

Atcerēsimies vēl kādu notikumu no Kristus dzīves. Kad Jāņa mācekļi izteica Kungam pārmetumu: «Kāpēc tavi mācekļi negavē?», Viņš atbildēja: «Vai kāzu viesi var gavēt, kamēr pie viņiem ir līgavainis? Kamēr pie viņiem ir līgavainis, viņi nevar gavēt. Bet nāks diena, kad viņiem atņems līgavaini, tad tajās dienās viņi gavēs.» (Lk.5,35) Kristus atnākšana pie cilvēkiem bija kā kāzu svinības, tad gavēnis nebija vietā. Lielajā Piektdienā, tas ir, līgavaiņa nāves dienā ir Kristus vēlētā gavēnis.

Nesim vērā Kristus vārdus: «Bet skatieties, ka jūsu sirdis kādreiz neapgrūtinātu pārēšanās, piedzēšanās un šīs dzīves rūpes, ka šī diena nepienāktu negaidīta.» (Lk.21,34) Šeit ir skats alkohols, kas cilvēces nelaime, posts un lāsts. Tagad tam pievienojās narkomānija, toksikomānija un seksomānija. Katru dienu Latvijā vismaz viens cilvēks mirst no pārdzēšanās, vismaz viens «nojūdzas» no alkohola psihozes, vismaz seši izdara bruņotu uzbrukumu, lai steigami dabūtu naudu dzeršanai. Un kas notiek visā pasaulē?..

Gavēt nozīmē vienu reizi paēt līdz sātam, bet pārējās reizes mazliet. Pelnu dienā un

Lielajā Piektdienā pieturēties pie stingra gavēņa. Tas ir saistošs vecumā no 21 gada līdz 60 gadiem. Bet atturēšanās no gaļas jāievēro visās piektdienās, Pelnu dienā un visa vecuma cilvēkiem, izņemot ārpus Gavēņa lielajos svētkos.

Gavēnis nav vienīgi atturēšanās no gaļas, bet vairāk atturēšanās no grēka ļaunum. Lai gavē mūsu mute, kad tā nerunā nekādus necenzētus vārdus, nemelo, nelaupa citiem godu un nekritizē bez pietiekoša pamata citus! Lai gavē acis, lai tās neskata visu nepieklājīgo! Lai gavē ausis, lai tās visu ļauno un šausminošo dzirdot tevi neieļānotu! Lai gavē kājas, ka tās nestāigātu uz trokšņainām izpriečām, dejām un dzīrēm! Rokas lai gavē, kad tās neceļas pret svešu mantu vai svešu dzīvību! Arī prātam, gribai, fantāzijai jāgavē, lai tā nedomā, nefantazē un nevēlas ļaunu, bet pievēršas labajam, svētajam un dievišķajam!

Pravietis Joēla saka: Atgriezieties pie manis ar visu savu sirdi, ar gavēšanu, raudāšanu un vaimanām. Saplēsiet savas sirdis nevis savas drēbes, atgriezieties pie Kunga, sava Dieva. Jo Viņš ir žēlīgs un žēlsirdīgs, lēnprātīgs un gatavs piedot. Viņš nožēlo mūsu postu.

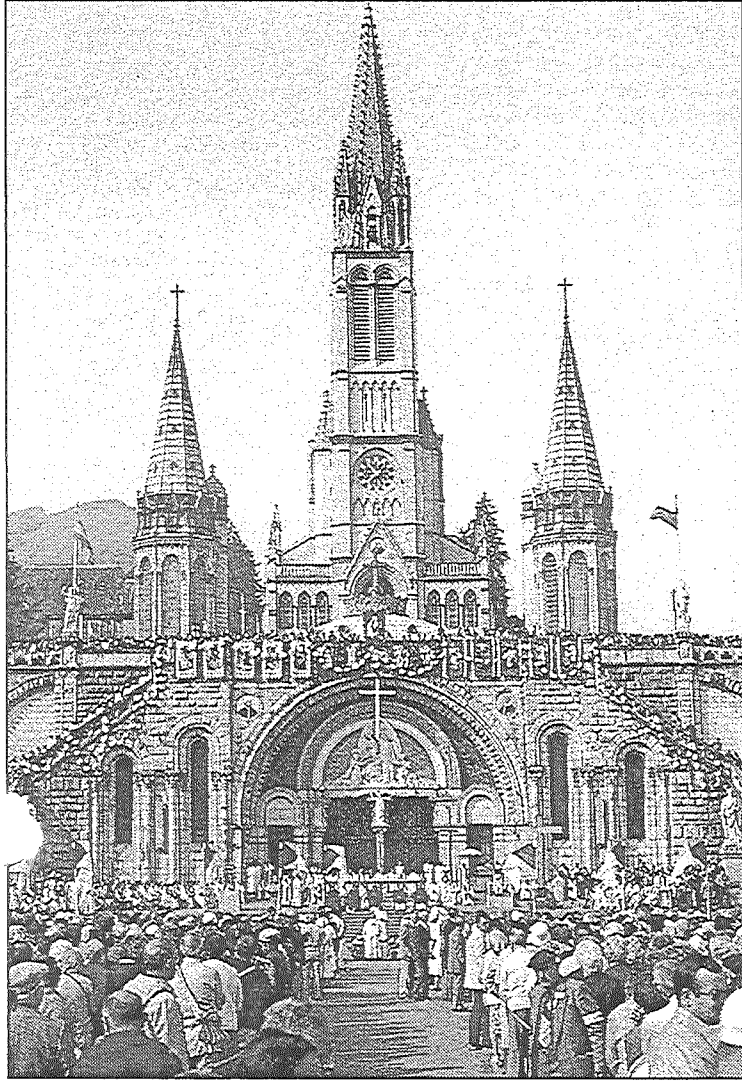

Dekāns Pēteris Vilcāns

11. februāris – Dievmātes parādīšanās diena 7.

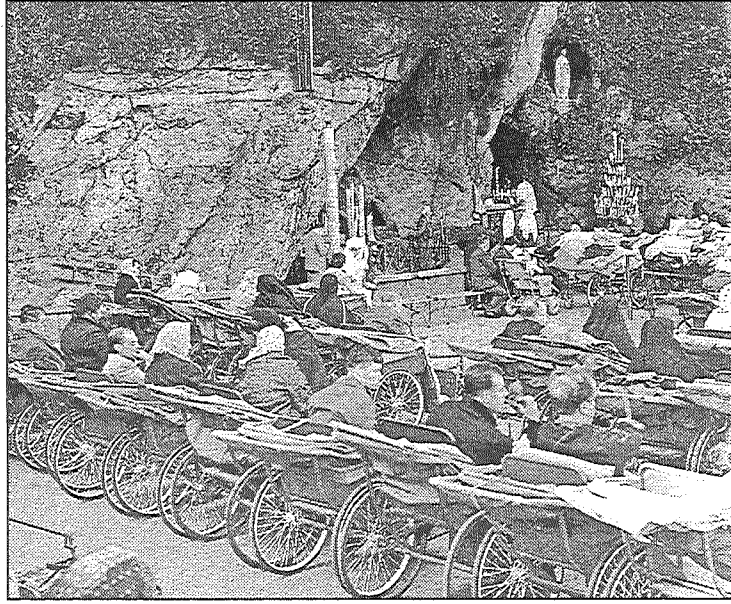
Lurdā jeb Vispasaules slīmnieku diena

● Bezvainīgi leņemtās bazilika Lurdā.

Droši vien pasaulē ir maz cilvēku, kuri nekad un neko nebūtu dzirdējuši par Lurdu. Pirmoreiz vēstures annālēs šis ciems nokļuva karaļa Kārļa Lielā laikā, kad viņš guva uzvaru par saracēņiem (*senos laikos pazīstama Arābijas klejotāju cilts – red.*), kuri neuzvaramā Mirata vadībā bija nostiprinājušies nepieejamajā jandrīz neieņemamajā pili. Pēc kapitulācijas Mirats pārgāja no muhamedāņiem katoļticībā un kļuva dedzīgs Dievmātes godinātājs. 18. gadsimtā pils tika pārvērsta par cietumu politiešlodzītajiem, pēc tam, Burbonu valdīšanas laikā, tā bija tikai apmešanās vieta nelielam garnizonam un drīz vien būtu no-

nākusī aizmirstībā, ja ne vēlākie notikumi. Laikā starp 1858. gada 11. februāri un 16. jūliju četrpadsmit gadus vecā Bernadeta Subirū, nabadzīga pīreniešu dzimniece meitene, redzēja Lurdā neparastas parādības. Kādā no Massabiles kalnu masīva grotām spoža gaismas lokā viņai parādījās skaista Jaunava mirdzošā tērpā. Vienā no kārtējām parādīšanās reizēm, 25. martā, Jaunava teica: «Es esmu Bezvainīgi leņemtā». Astoņpadsmit viziju reizēs Bezvainīgā aicināja cilvēkus uz lūgšanu, atgriešanos un gandarīšanu. Netieši šo viziju liecinieki bija cilvēku tūkstoši, kas bija ieradusies, lai ar savām

● Pie Bezvainīgās Jaunavas grotas vienmēr ir daudz cilvēku, kuri tic saņemt izdziedināšanu.

acīm skatītu notiekošos brīnumus. Vienkāršā un neizglītotā meitene ar neparastu daiļrunību stāstīja savus piedzīvojumus, atstājot cilvēkiem tos pamudinājumus, ko viņai bija atklājusi Bezvainīgā Jaunava.

Vienlaikus ar parādīšanos pie grotas notika brīnumainas lietas: izdziedināšanas un ekstāzes. Cilvēki turp brauca no visas Francijas un no kaimiņvalstīm, sajūsmīgi nāti par ziņām, ar kurām bija pilnas gan pasaulīgās, gan reliģiskās avīzes. 25. februārī pie grotas no Bernadetes roku pieskāriena uzradās brīnumains avotiņš, bet 7. aprīlī ceturtdaļstundu Bernadetes plaukstas dedzināja uguns liesma no sveces, bet tā nesagādāja meitenei ne sāpes, ne apdegumus. Katoliskā prese aizvien lielāku uzmanību veltīja brīnumainajam izdziedināšanām Lurdā. Sabiedrību ļoti savīlēja šīs parādības, bet zinātnieki ilgu laiku ieturēja rezervēti nostāju, ietiepi klusēja vai arī atļāvās šos notikumus izsmiet. Ārsti, kuri bija brīnumu liecinieki, paturēja savus slēdzienus pie sevis, baidīdamies no izsmiekla. Pirms Baznīca nodibināja oficiālu komisiju parādību izpētīšanai, Lurdas ceļā tika likti visdažādākie šķēršļi.

Tomēr pasaulīgā valdība drīz vien bija spiesta atcelt visus aizlie-

gumus, un baznīca uzmanīgi sekoja katrai izdziedināšanai. Bernadete, vēlēdamās izvairīties no pasaulīgās popularitātes, iestājās Neversas Milestības māsu klosterī, kur nodzīvoja 14 gadus. 1878. gadā viņa salika mūža solījumus un pēc dažiem mēnešiem aizgāja mūžībā.

Mūsdienu Lurdā visas ielas ved uz Bezvainīgi leņemtās baziliku un aiz tās esošo Parādīšanās grotu. Pilsēta dzīvo ar brīnumiem un arī... no brīnumiem. Pavisam ir reģistrēti ap 50 tūkstoši brīnumu, no kuriem Baznīca ir oficiāli atzinusi tikai 66. Pēdējais oficiāli atzītais Lurdas Dievmātes brīnums saistīts ar vienu francūzi, kurš slimoja ar izkaisīto sklerozu un bija pilnīgi paralizēts. Laikraksts «Le Monde» 2003. gada janvārī ir veltījis veselu lappusi no zinātniskā viedokļa neizskaidrojamajai izdziedināšanai. 1972. gadā 51 gadu veco Žanu Pjēru Belī ārsti atzina par invalīdu. Bet 1987. gadā Žans Pjērs devās uz Lurdu, lai lūgtu palīdzību Vis-svētākajai Jaunavai Marijai. Cilvēki, kas viņu pavadīja, uzskatīja, ka Žans Pjērs neizturēs šo braucieni. Svētceļojuma beigās viņš saņēma pastaro svaidīšanu pie Lurdas bazilikas. Bet, kad slīmnieks atgriezās mājās, viņš jau varēja staigāt. Visas līdz šim esošās slimības pazīmes bija pilnīgi izzudušas. Ārsts Patriks Fontane, kurš ārstēja Be-

li, paziņoja, ka notikušajam nav zinātniska izskaidrojuma. Kā «Le Monde» paziņoja Lurdas medicīnas departamenta vadītājs doktors Patriks Talers, tuvākajā laikā uz oficiālu atzišanu gaida vēl divas brīnumainas izdziedināšanas, kas ir notikušas ar Lurdas Dievmātes palīdzību – kāda 25 gadus veca francūziete un 60 gadus vecs itālis tika izdziedināti 1995. gadā.

Lurda – svētīca, viesnīcu un slīmnīcu pilsēta. Svētceļnieku te vienmēr ir daudzreiz vairāk nekā vietējo iedzīvotāju. Tūkstoši sabiedrisko palīgu, it sevišķi slīmnieku kopēji, kas te ierodas no visām pasaules malām, ziedo savus atvaļinājumus, savu brīvo laiku, lai ar smaidu uz lūpām kalpotu cietējiem – tas paliek atmiņā uz visiem laikiem. Cik ļoti mums ir nepieciešama šāda sirsnība pret cilvēkiem visā pasaulē!

Dievmāte Lurdā aicina cilvēci atgriezties pie Dieva ar lūgšanas un gandarīšanas palīdzību, stiprā ticībā dzīvot godīgu kristīgo dzīvi, panest grūtības un krustu, tā sagatavot sevi mūsu lielajai cerībai – mūžīgajai dzīvei debesīs.

Pāvests Jānis Pāvils II pirms 11 gadiem Lurdas Dievmātes parādīšanās dienu, 11. februāri, ir noteicis par Vispasaules slīmnieku dienu. Šajā dienā baznīcās notiek dievkalpojumi par slīmniekiem, viņiem tiek izdalīta īpaša svētība. Katru gadu kādā no pasaules Dievmātes svētvietām šajā dienā notiek īpašas Vispasaules slīmnieku dienas svinības. Šogad tās notika Amerikā – Vašingtonas Bezvainīgās leņemšanas katedrālē, kur galveno dievkalpojumu vadīja pāvesta pārstāvis – arhibīskaps Javiera Lozano Barragana. Dievkalpojuma laikā vairāki simti slīmnieku no klātesošo bīskapu un priesteru rokām saņēma pastaro svaidīšanu. Arī Romā, Sv. Pētera bazilikā notika īpašs slīmniekiem veltīts dievkalpojums, uz kuru savu kopēju pavadību ieradās tūkstošiem slīmnieku un invalīdu. Pēc dievkalpojuma visi klātesošie priesteri un svētceļnieki ar iedegtām svecēm pulcējās sv. Pētera laukumā, kur no savas rezidences loga pāvests Jānis Pāvils II viņus uzrunāja un deva savu svētību.

Sagatavoja Lidija Agloniete

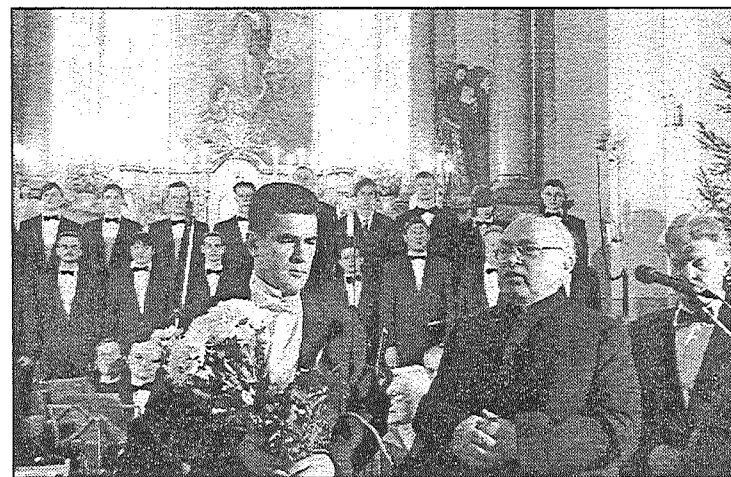
Skaista tradīcija Daugavpilī

Jau ceturto reizi Daugavpilī šī gada janvārī notika starptautiskais koru garīgās mūzikas festivāls «Sudraba zvani». Tā iniciators ir Daugavpils komponists Jevģenijs Ustinskovs. Festivālā piedalījās kori no Lietuvas, Ukrainas, Baltkrievijas un Latvijas, pavisam 36 kolektīvi.

Tā kā korim kopīgs bija garīgums, pilsētā nebija grūtību ar cie- miņu izvietojumu vienkāršās studentu kopmītnēs. Patīkamu iespaidu radīja arī tas, ka viss notika ekumeniskā gaisotnē. Festivālam netika izmeklēti katoļu kori no katoļu baznīcām. Tā Svētā Pētera baznīcā rīta Misē dziedāja Lietuvas jauniešu koris, bet galvenajā Misē dziedāja Baltkrievijas Minskas un Vitebskas kori ar dziedātājiem, kuri ir pareizticīgie. Viņi dziedāja gan a capello, gan ērģeļu pavadībā. Daugavpils ticīgajai jaunatnei radās iespēja iepazīties ar jauniem ticīgiem draugiem.

Šī gada festivāls «Sudraba zvani» izskanēja Daugavpils komponista Jevģenija Ustinskova «Mi-

ses» gaisotnē. Komponists «Misi» ir veltījis sava kora «Forte» jubilejai. No Dieva ir nozīmēts laiks, kad kam jānotiek pasaulē. Svētā Pētera draudzes 150 gadu pastāvēšanas laikā neviena Mise Daugavpilī vēl nav komponēta. 2003. gada 11. janvārī notika Jevģenija Ustinskova Mises pirmatskaņojums Dievmātes baznīcā. Jauniešu koris, kurā dzied 23 jaunieši, orķestra pavadībā ska- nīgi, lūdzoši izpildīja skaisto kompozīciju. Jāpiebilst, ka šo misi komponējis cilvēks, kurš nav katolis. Dekāns Aleksandrs Madelāns apbrīno to lielo Dieva dāvanu, ka komponists ir pareizi un dziļi izpratis, kur ir vajadzīga attiecīga tuvošanās Dievam. Tas viss bija lasāms diriģenta roku kustībās.

● Komponists Jevģenijs Ustinskovs un dekāns Aleksandrs Madelāns koncerta laikā.

Misi ar lielu labpatiku noklausījās gan katoļi, gan ar lielu atzinību arī visi pārējie klausītāji, kas piedalījās pirmatskaņojumā. Starp parastajiem dievlūdzejjiem un klausītājiem

bija arī lieliski mūzikas pazinēji. «Mise» ir liels notikums Latvijas kultūras dzīvē, kurš vēl ilgi dzīvos! Tā teica festivāla žūrijas komisijas priekšsēdētājs, Latvijas

Vispārējo dziesmu svētku virsdiriģents, profesors Imants Kokars.

Savukārt katolisko prieku pateicībā komponistam izteica dekāns Aleksandrs Madelāns. Viņš cita starpā minēja, ka vairāk nekā četrdesmit gadu laikā Daugavpilī šādu notikumu piedzīvo pirmo reizi. «Zināmi un ir dzirdēti dažādā izpildījumā Verdi, Mocarta rekvīemi, Bēthovena Mise Solemnis, un ļoti daudzi slaveni mūzikas savas notis veltījuši, rakstot citas Mises. Arī M. Celminskis veltījis Misi Aglonas Dievmātes godam, tāpat roku šim darbam pelnīcis profesors R. Jermaks. Bet mums, daugavpiliešiem, par lielu prieku ir sava katoliska Mise latīņu valodā. To skaistās notīs ir ietēpis mūsu pašu komponists Jevģenijs Ustinskovs,» teica dekāns A. Madelāns. Viņš apsveica komponistu, pasniedza skaistus ziedus un vēlēja Dieva svētību vēl daudziem cēliem darbiem.

Č. Tuziks

APSVEIKUMI

Audz laimīgs, mazais!

Jautrītes Plušašas dēliņš pasaulē nāca 15. februārī. Tētis **Guntis** šajā svarīgajā brīdī bija klāt un palīdzēja jaunajai māmiņai. Kamēr pirmdzimtajam vārds vēl nav izdomāts, māmiņa bērniņu sauc par mazo **Guntiņu**, tētim par godu. Tomēr īstais vārds būšot cits. Jaunie vecāki ir pa pusei jēkabpīlieši, pa pusei rīdzinieki. Rīgā Jautrīte strādāja par grāmatvedi kādā firmā, bet Guntis studē. Jēkabpils rajonā dzīvo viņu vecāki, un arī pašiem ir savs dzīvoklis, kurā jaunā māmiņa gatavoja pavadīt pirmo gadu pēc dzemdībām. Jautrīte neslēpa, ka Preiļu dzemdību nodaļu izvēlējusies tāpēc, ka šeit par ģimenes dzemdībām noteikta zemāka takse nekā Jēkabpilī.

Jautrītes vecākiem **Mirdzai** un **Valentīnam** tagad ir divi, bet **Gunta** vecākiem **Anitai** un **Leonīdam** trīs mazbērni.

Jaunā māmiņa par palīdzību teica paldies ārstiem **Jurim Kļaviņam** un **Svetlanai Morozovai**, kā arī vecmātei **Dagnijai** un citiem nodaļas darbiniekiem.

Kā burvīga dāvana saviem vecākiem kāzu gadadienā 17. februārī pasaulē nāca **Svetlanas** un **Antona Stafecu** meitiņa. Tētis piedalījās dzemdībās. Sieva augstu vērtē viņa sniegto atbalstu šajā brīdī. Mazulīti pasaulē nākam stipri gaidīja arī viņas trīs brāļi. **Ervīns** un **Inguss** jau ir skolēni, šoruden viņiem pievienosies arī **Edgars**. Bet vispirms visiem kopā jāizdomā mazajai vārds. Ģimene gan vienu kalendārā jau bija noskatījusi, bet tagad laimīgā māmiņa uzskata, ka tas meitiņai neesot īsti piemērots.

Par savu pirmo mazmeitiņu mazdēlu **pulciņā** priecājas arī vecmāmiņa **Valentīna** un vectētiņš **Staņislavs**.

Bērniņu paredzēts kristīt **Vidsmuižas** katoļu baznīcā, bet kūmās tiks lūgta **Svetlanas** māsa ar vīru.

Ģimene dzīvo **Galēnu** pagastā, kopj piemājas saimniecību.

Saku paldies Dievam par to, ka viņš man dāvāja meitiņu, vēl uaug veselai un stiprai, teica laimīgā māmiņa. Siltu paldies viņa sacīja arī dzemdību nodaļas kolektīvam.

Brālītis **Armands**, tētis **Valdis** un māmiņa **Lolita Strode** sagaidījuši mazu māsiņu un meitiņu, kura pasaulē nāca 17. februārī. Fotografēšanās brīdī mazulīte vēl nebija pat ne diennakti veca. Ģimene dzīvo **Aglonā**. **Valdis** strādā vidusskolā, bet **Lolita** līdz dzemdībām strādāja veikalā.

Mazulītes vecvecāki **Velta** un **Jānis** dzīvo netālu – **Jaunaglonā**, bet ar otru vecmāmiņu **Valentīnu** un vectētiņu **Vladimiru** tikšanās iznāks retāk, jo viņi dzīvo **Rīgā**. Meitiņu paredzēts kristīt pēc katoļu tradīcijām.

Lolita un **Valdis** savai mazulītei dzīvē vēlēja visu gaišāko, kā arī labu veselību. Māmiņa teica sirsnīgu paldies ārstam **Jurim Kļaviņam** un pārējiem dzemdību nodaļas darbiniekiem.

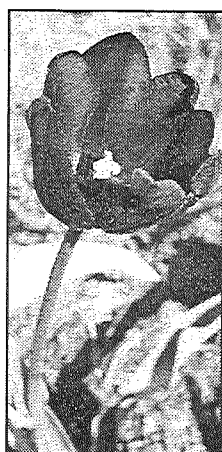

Foto:Aivars Vucāns

22. februāris — Ārija, Rigonda, Adriāns.
23. februāris — Haralds, Almants.
24. februāris — Diāna, Dina, Dins.
25. februāris — Alma, Annemarija.
26. februāris — Evelīna, Mētra, Aurēlija.
27. februāris — Līvija, Līva, Andra.
28. februāris — Skaidrīte, Justs, Skaidra.

HOROSKOPS NEDĒĻAI (24.02. - 02.03.)

Auns. Jums jācenšas iekārtot mazāka fiziskā slodze, lielāku uzmanību veltiet savai fiziskajai formai. Savās neveiksmēs jums patīks vainot citus, pat ja tam sirds dziļumos neticēsiet. Saistībā ar jūsu darbu vai talantu pavērsies jaunas iespējas. Jums piemīt īpašs šarms. Gan sabiedrībā, gan ģimenē baidīsiet lielu piekrišanu, jutīsieties brīvi un flirtēsiet uz nebedu.

Vērsis. Visam iecerētajam var pietrūkt laika, būsit steidzīgs un enerģisks. Jums nāksies spert soliņus pretī savam konkurentam vai ienaidniekam. Uzticieties saviem padotājiem, konsultējieties ar cilvēkiem, kuri ir autoritātes. Finanšu kļūdas dēļ var rasties nepatīkams pārpratum. Jums iespējama tikšanās ar savu bijušo partneri. Iemīļotās personas mīlestību uztversiet kā pašsaprotamu, neapstrīdamu un nemainīgu faktu.

Dvīņi. Izvairieties no konfliktiem ar priekšnieku, savu taisnību jums neizdosies pierādīt. Izvairieties no paviršām attiecībām, esiet uzmanīgāks pret tiem, kuru palīdzība jums var noderēt. Jums derētu izvēlēties sabiedrību, kas jūs neapgrūtinā ar savām problēmām, nejaucieties citu privātajā dzīvē. Pretējā dzimuma pārstāvjus uztversiet tikai kā patīkamu laika kavēkli.

Vēzis. Jums būs nepieciešamas diplomāta dotības, jo bieži vajadzēs aplāpēt vēlmi teikt visu, ko domājat. Svarīgākajiem pasākumiem iekārtojiet vairāk laika, jo tie var ieilgt. Būsit pārāk haotisks. Sonedēļ jums jāgatavojas darbam pieļautās kļūdas. Privātajā dzīvē jūs iesaistīsiet dažādos notikumos, uzņemsieties jaunus pienākumus, daži kļūs par balliņu organizētājiem.

Laiva. Sajūtiesiet jaunās vēsmas, radīsies daudz interesantu ideju, dažas no tām pagaidām būs grūti īstenot. Daudz laika būs jātērē nenozīmīgām sarunām, tomēr centieties dzīvi neuzvert pārāk nopietni. Mīļotais cilvēks jums šķitīs pārāk miermīlīgs, jo jūs vēlēties vētrains izpriecās. Mīlas lietās iespējami pārpratum, tomēr izskaidrošanās labāk atstājiet uz citu laiku. Aizmirsīsiet norunātās tikšanās, dotos solījumus.

Jaunava. Naudas trūkums aizkavēs kādas ieceres īstenošanu. Jums būs izteikta pienākuma apziņa, tādēļ jūs būs grūti atrunāt no pārmerīgās strādāšanas. Jūsu saspringtās nervu sistēmas nomierināšanās nolūkā ieteicams doties uz vietām, kur vēl nekad neesat bijusi. Partnerattiecībās centīsieties spēlēt galveno lomu, viss būs kārtībā, ja arī partneris atzīs jūsu pārkumu. Aplāpējiet savu valdības kāri, jūs uzskatīti būtiski atšķirsies no mīļotā gaumes.

Svari. Jums patīks pārbaudīt līdzilvēku pacietības mēru. Būsit kaprīzs un nelīdzsvarots, bet jūsu mērķi būs ambiciozi. Darbavietā iespējami konflikti. Sabiedrības doklīns jums nešķitīs svarīgs, savu ieceri īstenošanā būsit neatlaidīgs un stūrgalvis. Sekmīga būs sadarbība ar ārzemju partneriem. Attiecībās ar pretējo dzimumu palaujieties uz intuīciju. Jūsu partneris var kļūt pārmerīgi jutīgs.

Skorpions. Jums būs pārāk svārstīgs garastāvoklis, tādēļ centieties rīkoties prātīgi un pārdomāti. Sonedēļ būsit neapmierināti ar sevi, jo grūti būs parādīt apkārtējiem savas labās īpašības un apliecināt sevi kā spējīgu darbinieku. Tālā ceļā dodoties, iespējamas nepatīkamas sastapšanās. Izturieties ar cieņu pret savas mīļotās personas vēlmēm. Nav piemērots laiks viesību rīkošanai, atturieties no kompānijām, kurās lieto alkoholu.

Strēlnieks. Laika apstākļu ietekmē jūs var pārņemt depresija, bezcerība. Jums patīks kritizēt. Liksiet pārāk lielas cerības uz līdzilvēku spējam, tādēļ iespējama vilšanās. Var gadīties piedalīties garlaicīgā pasākumā, pašam to negribot. Jums būs tieksme ekonomēt vai arī dzīvot uz savas ģimenes vajadzību rēķina. Mīļotā persona var kļūdīties, taču neaizraujieties ar pārmētiem, jo īsta mīlestība piedod.

Mežāzis. Jums nevajadzētu uzņemties jaunus pienākumus, jo būs grūti tikt galā ar līdzšinējiem. Jūs būsit apveltīts ar lielisku intuīciju, varēsiet atrisināt vislielākās miklas. Nav ieteicams uzsākt diskusijas darbavietā. Attiecībās piepildīsies daudzi jūsu sapņi un slēptākās iegribas. Nemēģiniet ar divdomīgiem jokiem, jo varat tikt pārprasts.

Ūdensvīrs. Jums būs nepieciešamība sevi apliecināt. Sekmēsies tie darbi, kurus veiksiet komandā, it īpaši kopā ar tuvākajiem draugiem. Nav ieteicams doties tālos ceļojumos, kā arī darboties vienatnē. Gaismā var nākt jūsu pagātnes noslēpumi, mīļotā persona var pārprast jūsu rīcības motīvus. Vecāki mēģinās regulēt jūsu dzīvi.

Zivis. Nedēļas sākums daudzsolīgs, draugi un kolēģi izrādīs savu atbalstu un sapratni, taču šī būs saspringta darba nedēļa kā mājās, tā darbā, pienācīgu uzslavu varat arī nesaņemt. Gūsiet ārzemju kolēģu vai draugu atbalstu. Kāds nepatīkams atgadījums jums noderēs kā laba mācība. Privātajās attiecībās būsit ļoti emocionāls, dažbrīd liksies, ka jūsu uzvedību nav iespējams prognozēt.

DZĪVESSTĀSTS

«Novadnieka» un fotosalona «Minox» kopīgi rīkotajā akcijā «Novadnieka» abonentiem februārim, martam un aprīlim fotoaparātu «Kodak» laimēja lasītāja MONIKA VILCĀNE no Sutru pagasta.

Pa labi, no lielā piena galda

Tā ir mana avīze

Laikraksta «Novadnieks» un fotosalona «Minox» kopīgi rīkotajā akcijā laikraksta abonentiem februārī, martā un aprīlī balvu – fotoaparātu «Kodak» laimēja lasītāja MONIKA VILCĀNE no Sutru pagasta.

Tā ir mana avīze, teica balvas saņēmēja, kad ar fotoaparātu ieradāties viņas mājās. Rajona avīzi Monika Vilcāne abonējusi kopš tās iznākšanas sākuma, un bez «Novadnieka» savu māju nevar iedomāties. Meita Valentīna Kļavinska par savu māti stāstīja,

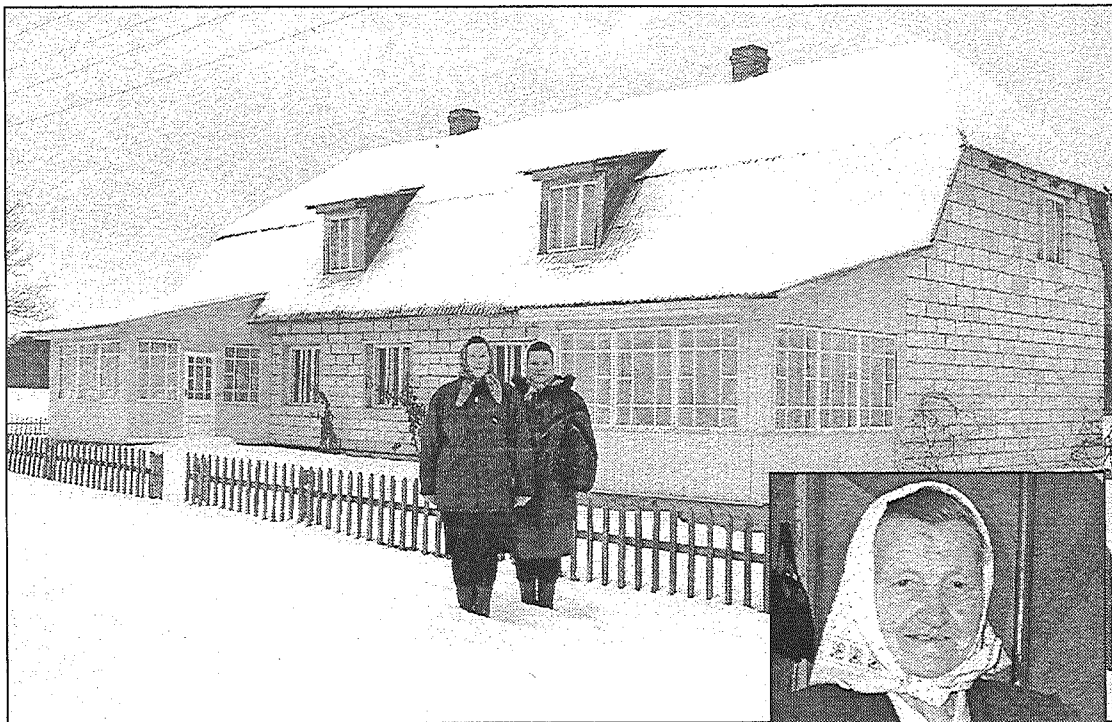
viņa pirmā caurskatot avīzi, pēc tam ieteicot pārējiem ģimenes locekļiem, kādus rakstus izlasīt noteikti. Šajās mājās abonē arī «Lauku Avīzi». Tā iepazīstina ar jaunumiem valstī, bet «Novadnieks» sniedz pilnīgu un plašu informāciju par notiekošo rajona pagastos un pilsētās, vērtēja saimnieces. Līdz ar to iegūts visaptverošs priekšstats par lauksaimniecībā, uzņēmējdarbībā, medicīnā, izglītībā, kultūrā un citās nozarēs notiekošo.

Monikai ir 81 gads, bet viņa apbrīnojami skaidri orientējas visās lietās, dzīvi interesējas par jaunumiem. Līdz pat mūža pēdējām dienām tikpat zinātkārs avīžu lasītājs bija viņas dzīvesbiedrs Pēteris, kurš viņasaulē aizgāja decembrī. Šajās februāra dienās viņam jau apritējuši 85 gadi. Vēl ruderāžas novākšanas laikā, vectēvam pieticis spēka pašam vadīt traktoru. Grūtāka bijusi iekāpšana, taču sirmāis māju saimnieks vienmēr atvairījis mēģinājumus viņu «atstādināt» no darba.

Māju saimnieces veselībai gadi neko īpašu nav nodarījuši. Viņa nesūrojas. Reizēm gan sirds izjauc savu parasto ritmu, bet tamdēļ jau esot zāles un dakteri.

Monika un Pēteris pārdzīvojuši visu, ko liktenis lika priekšā tai paaudzei, kas piedzima pagājušā gadsimta divdesmitajos gados.

Monikas vīra mātei izdevās pēc atgriešanās no izsūtījuma Sibīrijā ar laiku atkal atgūt savas kādreizējās mājas, ko atdeva dēlam Pēterim. To atjaunošana bija jaunās ģimenes – Pētera un Monikas rokās. Tajā laikā viņi kopā ar savām mazajām meitām dvīnītēm dzīvoja Viškos, kur Pēteris strādāja par pasniedzēju tehnikumā. Pēteris un Monika strādāja kolhozā, rūpējās par māju un saimniecības uzplaukumu. Pēteris bija kolhoza mehāniķis, Monika strādāja lauku darbos. Gāja gadi. Vecais saimnieks vēl laimīgi sagaidīja zemes atgūšanu, kas pirmās Latvijas brīvvalsts laikā 1935. gadā bija nopirkta par savu naudu. Desmit gadu laikā Pēteris spēja izbaudīt īsta saimnieka godu, palīdzot meitai Valentīnai dibināt un attīstīt saimniecību, kura nosaukta par «Birztaļām». Otrā meita no dvīnēm uz dzīvi apmetās Rīgā, kopā ar vīru izaudzināja divas meitas. Bet «Birztaļās» tagad, pēc vecā saimnieka aiziešanas, palikušas

● Zemnieku saimniecības «Birztaļās» īpašniece Valentīna Kļavinska un viņas galvenā palīdzība meita Sanita ir apmierinātas ar saimniecības panākumiem un gaida drīzo iestāšanos Eiropas Savienībā. Foto: M. Rukosujevs

vecmāmuļa Monika, zemnieku saimniecības īpašniece Valentīna un viņas meita Sanita. Taču tas nenozīmē, ka saimniecība palikusi bez vīriešu roku palīdzības. Valentīnas māsasvīrs, pēc specialitātes inženieris, ir klāt pēc pirmā uzaicinājuma, kad vien «Birztaļu» sievietēm nepieciešama palīdzība smagos darbos vai tādos, kur izmantojama tehnika.

«Birztaļās» saimnieko ar vērienu

54 hektāri zemes, no kuriem aramzeme aizņem 30, bet mežs – 16 hektārus, tāda šodien ir «Birztaļu» zemnieku saimniecība. Visos darbos mēs līdz šim bijām astoņi cilvēki, stāstīja Valentīna. Četri pašu mājas ļaudis un māsas ģimene četratā. Kad izgājām plāvā, vienā cēlienā varējām samest astoņpadsmit kaudzes, viņa atcerējās siena laiku pagājušajā vasarā. Talcinieki kaudzes samet tik augstu, cik var aizsniegt. Vecmāmas Monikas ziņā pati smalkākā lieta – galotņu darināšana. No tā, cik pareizi izveidots kaudzes augšgals, atkarīgs, vai siens saglabāsies sauss lietavās.

«Birztaļu» saimniece pieder pie tā sauktajiem Breša zemniekiem. Viņiem paveicās ar izdevīgiem noteikumiem saņemt bankas kredītus, valsts nostāja pret pirmajiem zemniekiem bija pretimnākoša daudzās lietās. «Birztaļās» tolaik tika uzbūvētas jaunas saimniecības ēkas. Labu peļņu nesa graudkopība. Par lauksaimniecības produkciju toreiz ļoti labi maksāja. Tad radās lieka nauda, un nezinājām, kur to likt, atcerējās Valentīna. Nolemām būvēt jaunu dzīvojamo ēku. Tēvs teicis, — mājas ir paliekoša vērtība un naudas ieguldīšana ēku celtniecībā esot visprātīgākais. Saņemta arī kompensācija par māju na-

cionalizāciju, par kolhozam nodoto kuļmašīnu. Sagādāta visa lauku darbiem nepieciešamā tehnika. Bijis paņemts arī bankas kredīts, bet tajos gados ienākumi bijuši tik lieli, ka tas ātri atgriezts.

Par saimniekošanu laukos nav iemesla sūdzēties arī tagad, atzina zemniece.

Vecmamma vēl joprojām dzīvo savā mājā, bet blakus esošajā jaunajā namā ir ierīkoti divi dzīvokļi. Viens Valentīnai, otrs viņas meitai Sanitai. Meitene pirms diviem gadiem atgriezusies pēc mātes aicinājuma, jo vecvecākiem un arī mammai spēku kļuva mazāk, bija vajadzīgas jaunas rokas. Sanita absolvējusi Lauksaimniecības akadēmiju un bija veiksmīgi iekārtojusies daļdarznieces darbā Rīgā, veicot objektu apzaļumošanu. Arī Valentīnai savā laikā nācās mainīt specialitāti pēc 17 bērnu audzinātājas amatā nostrādātiem gadiem Preiļos un Rožupes bērnu darzros.

Sarunas laikā Valentīna vairākkārt pieminēja galvenos saimniecības palīgus. Māsas ģimene šeit ieguldījusi daudz. Taču sadarbības ir atgriezeniska. Lauku māju materiālā palīdzība bija svarīga, kad vajadzēja palīdzēt māsas meitenēm iegūt augstāko izglītību. Arī pašlaik, stāstīja Valentīna, kaut arī māsa ar vīru ir labi apmaksāts pasniedzēju darbs augstskolās, saimniecībā saražotajiem produktiem tiek dota priekšroka. Bet zemes, ķiršus, plūmes, jāņogas no šīm mājām var līdzī vest ne groziņos vai kultēs, bet spaiņos, kastēs un piekabēs. Plus svaigais gaiss, klusums un putnu dziesmas, ko sniedz personīgais mežs. Tas ir baudījums, kura dēļ darbaspēka Rīgas radu izskatā šeit nekad netrūkst. Un man nekad nav jālūdzas, šis attiecības komentēja Valentīna, viņi paši zina lauku darbu secību un laikus.

● Uzticīgā «Novadnieka» lasītāja Monika Vilcāne ir priecīga par «Novadnieka» un fotosalona «Minox» dāvinājumu – fotoaparātu «Kodak». Ģimenes notikumu iemūžināšana tiks uzticēta mazmeitai Sanitai.

Izvēlas, kas izdevīgāks

Sievietei vienai vadīt tik lielu saimniecību nav viegli. Pēdējos gados vairāk nodarbojas ar lopkopību. Audzē jaunlopus, tur slaucamas govīs. Bija gadi, kad piena cena nokritās. Tajā laikā saimniecībā pievērsās sivēnmāšu turēšanai. Plašā teritorijā no Preiļiem līdz pat Līvāniem atradās sivēnu pircēji. Četrus gadus ar to nodarbojos, stāstīja zemniece, un šī nauda aizgāja meitas studiju apmaksai. Tagad sivēni un cūkgaļa nav cenā, tāpēc saimniecība atkal izvēlējusies piena lopkopību. Slaukšana notiek ar aparāta palīdzību, piena dzesināšanai iekārtota atsevišķa telpa. Piens tiek pārdots Cesvaines piena kombinātam. Iepriekš sadarbojusies ar piena pārstrādes uzņēmumu Preiļos, diemžēl nav apmierinājis tas, ka ilgi jāgaida līdz samaksai. Cesvaines kombināts par iepirkto pienu samaksā pēc divām nedēļām, bet preiļieši uz jāņiem slaukto pienu apmaksāja septembra beigās. Un tomēr samaksa par piena ieguvē ieguldīto darbu pašlaik ir pārāk maza, labi, ka saimniecībā visas vajadzības pēc ēkām un tehnikas jau ir atrisinātas. Iesākties ar saimniekošanu pašlaik no jauna ir neiespējami.

Teliņi kā puķes

Šajās mājās valda optimisms. Ja arī atrodas, par ko raizēties, tad tas ir no pērnās vasaras palikušais mantojums – sausās akas. Taču mājas apkārtnē ir izrakti dīķi, un ūdens lopu dzirdināšanai tiek smelts no tiem.

Un tā visās lietās. Dzīvi šo māju iemītnieces vairāk redz no gaišās puses. Atrodas labi vārdi par Preiļu ārstiem, kas rūpējušies par tēvu viņa slimības laikā. Māmuļa apmierināta ar pensiju. Viņa pat nav centusies sameklēt pierādījumus par tēva saimniecībā strādātajiem gadiem Ulmaņlaika Latvijā, kas dotu iespējas saņemt lielāku pensiju. Cik laba valdība, vērtē Monika. Vai tad agrāk tā bija, ka pensija tika maksāta arī lielu saimniecību īpašniekiem? Valentīna priecājas, ka par govju turēšanu varēs saņemt subsīdijas. Atzinīgi izsakās par veterināro apkalpošanu, kura vajadzības gadījumā tiek sniegta ātri un kvalitatīvi. Un govju sēklošana. Izvēlies, kādu šķirni vien gribi, piebilst vecmāmuļa. Kūti teliņi kā puķes, katrs savādāks, viņa mīli izsakās par jaundzimušajiem lopiņiem.

«Birztaļu» visu triju paaudžu sievietes atrod laiku arī rokdarbiem. Ada vecmāmuļa, ada meita, bet Sanita brīvajos brīžos pievēršas visdažādākajiem rokdarbiem. Vecmamma Rīgas mazmeitām darina pūrus, nākot taču kāzu laiks, un tad jau vajadzēsot padalīt gan muzikantiem, gan jaunajiem radiem, kā to prasa tradīcijas. Dzija vēl maisiem glabājas kopš tiem gadiem, kad šajās mājās audzētas aitas.

Bet sādžas apkārtējās mājās gan lielākoties valda tukšums. Vecie zemnieki pārcēlušies uz pēdējo, septiņas pēdas lielo zemes gabaliņu. No tām mājām, kurās vēl mitinās pa kādai dzīvai dvēselei, večiņas uz «Birztaļām» nākot ar puodelēm, ar burkām pēc piena, lopus turot vēl tikai vienā mājā. Varbūt pēc iestāšanās ES būs iespēja saņemt subsīdijas par to vien, ka dzīvojam un neesam pametušas šo reģionu, nodarbojamies ar lauksaimniecību, spriež enerģiskā saimniece. Viņa uzskata, ka tad laukos atgriezies vairāk iedzīvotāju.

□□□

Uz «Birztaļu» mājām un atpakaļ no tām līdz lielajam ceļam jāiet kājām, jo sniegs nav attīrīts un piebraukt nevar. Runājot pa telefonu, Valentīna ieteica braukt līdz lielajam piena galdam, pēc tam doties pa labi. Ejam pa raga viņu slīdēm, kur katru ritu tiek vilktas kannas ar desmitiem litru piena. Piena galds šodienas laukos ir labākais orientieris, cilvēku satikšanās vieta un apliecinājums, ka zem kādu māju jumtiem viss kārtībā un vēl joprojām valda dzīvība.

L.Rancāne

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

UZDĀRĪKSTIES RADĪT JAUNAS IDEJAS!

KONKURSS

XXI
JAUNĀIS UZNĒMĒJS
GADSIMTĀ

BALVAS

1. VIETA.

Studiju gads bez maksas
RPIVA programmā
"Komerccarība un uzņēmuma vadība"

2. VIETA.

1 semestra studijas
bez maksas RPIVA programmā
"Komerccarība un uzņēmuma vadība"

Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības augstskola

MOTIVĒT STUDENTUS

IZSTRĀDĀT JAUNAS IDEJAS

BIZNESĀ PROJEKTU KONKURSS

3. VIETA.

1 semestra studijas
bez maksas RPIVA programmā
"Komerccarība un uzņēmuma vadība"

NORISE

RPIVA, Brīvības ielā 72, Rīgā, LV-1011.

Pieteikšanās: līdz 2003. gada 15. martam informācijas centrā.

Projektu iesniegšana: līdz 2003. gada 30. aprīlim informācijas centrā.

Noslēgums: 2003. gada 29. maijā "Karjeras dienu" ietvaros Rīgas Kongresu namā.

Augstskolas bezmaksas tālrunis 8002002

Mājas lapa <http://www.rpiva.lv>Rannila
SAVTAUBVUKŅI GROUPZVAIGZNES
agentūra

LURSOFT IT

RĪGAS
KONGRESU NAMS
RIGA CONGRESS CENTRE

VID Latgales reģionālā iestāde rīko bezmaksas seminārus nodokļu maksātājiem
«Aktualitātes nodokļu likumdošanā»

Dienas kārtība:

- Grozījumi likumā «Par pievienotās vērtības nodokli» un 27.12.2002. MK noteikumi nr. 558 «Grozījumi Ministru kabineta 14.08.2001. noteikumos nr. 374 «Likuma «Par pievienotās vērtības nodokli» normu piemērošanas kārtība», 14.01.2003. MK noteikumi nr. 21 «Noteikumi par pievienotās vērtības nodokļa deklarāciju».
- Par uzņēmējdarbības riska valsts nodevu («MK noteikumi nr. 608 no 27. 12.2002.»).
- Grozījumi likumā «Par sociālo apdrošināšanu» un MK noteikumi nr. 433 «Grozījumi Ministru kabineta 14.11.2000. noteikumos nr. 397 «Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajam iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli».
- MK noteikumi nr. 613 «Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu likmes sadalījumu pa valsts sociālās apdrošināšanas veidiem 2003. gadā».
- Dažādi jautājumi, grozījumi VID rīkojumos nr. 361, 362, 363 no 18.06.1999., MK noteikumos nr. 263 no 05.09.1995. u.c.

Semināri notiks:

25. februārī plkst. 10.00 Preiļos, Raiņa bulvārī 17, kinoteātri «Ezerzeme»,
26. februārī plkst. 10.00 Līvānos, Raiņa ielā 4a, J.Graubiņa Līvānu mūzikas skolā.

SIA «East West Transit»
piedāvā vairumā benzīnu A-76,
A-95 un dīzeļdegvielu.
Kvalitāte garantēta ar sertifikātiem.
Piegāde diennakts laikā.
Interesēties Rēzeknē, Komunālu ielā 6.
Tālr. 4636520, 6587237.

SIA «Līvānu ķieģelis»
slēdz līgumus par zāģu skaidu
iepirkšanu neierobežotā
daudzumā ar piegādi.
Adrese: Līvāni, Celniecības iela 1.
Informācija pa tālruni 5344429,
6541555.

IEPĒRK skuju un lapu apaļkokus,
taras sagataves.
PIEDĀVĀ zāģētavas pakalpojumus.
Tālr. 9445503.

Pastāvīgi pērk
cūkgaļu.

Tālr. 9171235.

SIA «Ranko» iepērk
mājlopus dzīvsvārā.

Samaksa tūlītēja.

Tālr. 42807, 44179, 9161121.

SIA «Dubiki» pērk cūkas, liellopus,
jaunlopus, aitas dzīvsvārā.

Samaksa tūlītēja. +12%, +18%

Tālr. 9121830, 6499013, 54-74809.

Z/s «Musino» iepērk lopus
dzīvsvārā.

Piena teljiem un aītām augsta cena.
Tālr. 5323887, 5355639, 6461550,
9183601.

SIA «AIBI» pērk zirgus, liellopus,
jaunlopus, aitas.

+12%, +18%.

Tālr. 48-71185, 48-71804,
9478728, 9445135.

PROJEKTĒŠANAS UN
PĒTNIECĪBAS FIRMA
«MERIDIĀNS» veic:

- ✗ ūdensapgādes urbumu urbšanu,
- ✗ inženierģeoloģiskos, ekoloģiskos pētījumus, derīgo izrakteņu atradņu meklēšanu un izpēti.

Rūpniecības iela 5a, Daugavpils.
Tālr. 5438631, 9253432.

SIA «KARA V» iepērk 4,9 m garus
egles baļķus. Apmaksa pēc vienošanās.
✗ diam. 18-21 – Ls 25
✗ diam. 22-25 – Ls 28
✗ diam. 26 un lielāks – Ls 32
Informācija pa tālr. 9608906, 9640126.

Firma pērk mežus,
var būt kopā ar lauksaimniecības
zemi un mājām, arī cirsmais.
Tālr./fakss 7917968, 6520574.

Pērk zemi (no 50 ha).

Tālr. 9104109.

Firma piedāvā meža traktora
pakalpojumus, apaļkoku izvešanu
līdz ceļam. Pērk mežus ipašumā.
Tālr. 9266904.

SIA «Vilcāns V»
Līvānos, Alejas ielā 19
(Ubaglīci pie pilsētas stadiona)
izgatavo melnā granīta pieminekļus,
apmales un melnās betona apmales.
Līvānu novada iedzīvotājiem LĪZINGS!
Tālr. 6469426, 53 41555 pēc 20.

Iepērk apses zāģbaļķus
Ø no 25 cm 12 - 18 Ls/m³
Samaksa tūlītēja.
T. 9454553; 9236083

Pārdod mežu ipašumā.

Tālr. 5332257.

PĀRDOD VIETĒJOS ĀBOLUS
VAIRUMĀ.
0,11 – 0,15 Ls/kg.
Strādā bez brīvdienām.
Tālr. 5244342, 5244273, 9492690, 9487065.

Iepērkam mājlopus
gaļai.

Tālr. 5321956, 5324147, 5441779,
9584184.

SIA «Kārlis Viens» iepērk
jaunlopus, liellopus, aitas kautsvārā.
Samaksa tūlītēja (pie svēšanas).
Formē subsidiijas.
Tālr. 6468887, 53-48524, 53-48531.

Iepērk jaunlopus, piena telus,
cūkas, aitas dzīvsvārā.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 9199314.

Pārdod

2-ist. dzīvokli Preiļos. Tālr. 6099985;
zirgu, malku. Tālr. 9424381;
zirgu. Tālr. 9762646;
kazlēnus. Tālr. 34503;
MTZ-82, 1987. g. Tālr. 9172008, 5479272;
traktoru T-25 ar inventāru. Tālr. 5356835;
jaunu pirts guļbūvi. Tālr. 9475606;
sienu. Tālr. 9182568 pēc 20.00.

Pērk

māju Preiļos (Zemesgrāmatā). Tālr.
9130981;
lopbarības kartupeļus. Tālr. 5322750;
māju Preiļos. Tālr. 6512763, 6356295.

Maina

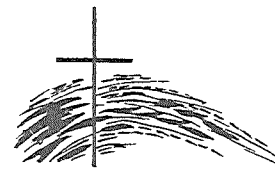
mēbelētu 1-istabas dzīvokli (malkas apkure)
Jēkabpils centrā pret zemi Latgalē ūdens-
tīlnes tuvumā. Tālr. 9143681, 9262159.

Īrē

dzīvokli Līvānos. Tālr. 5321978.

Meklē darbu

vīrietis, var vadīt automašīnu, traktortehniku,
strādāt autoservisā, ir savs auto. Tālr.
6439667.

Košu ziedu un dziesmu klusu,
Ko citu vēl dāvināt?
Vieglas smiltis un saldu dusu
Kapu kalnā tev, mīlo māt!
Esam kopā ar Janīnu Klodāni,
kad pēdējie atvadu ziedi gulst
uz mātes kapa.
Preiļu slimnīcas kolektīvs

Tik pēkšņi pārtrūka tā stīga,
Kas dzīves melodiju dzied.
Izsakām līdzjūtību Aināram
Ziemeļim ar ģimeni, MĀSU
smiltājā pavadot.
Mājas kaimiņi

Un tā mēs aizejam pa vienam
Tik klusi, pēkšņi un uz mūžu...
Izsakām līdzjūtību Aināram
Ziemeļim, MĀSU
kapu kalniņā pavadot.
Z/s «Šņepstu Jaunāres»

Mātes aiziešanu nevar aptvert –
Tā sāksies vēlāk –

Kad durvis atvērsim un iekšā
tukšums,
Un pavards auksts, un neklāts
pusdiengalds.

Šai smagajā dzīves brīdī sērojam
kopā ar kolēģi Tatjanu, no
MĀMIŅAS atvadoties.
Līvānu novada centrālā
bibliotēka

Bez tevis, tēt, mēs tālāk iesim vieni,
Tik paliek atmiņas kā gaiši
pavedieni.

Skumju brīdī esam kopā ar
Juri Birzāku, TĒVU
mūžībā pavadot.

Jersikas pagasta padomes deputāti

Dosim līdzī smilšu sauju,
Ziedus mūža gājumam.
Izsakām līdzjūtību Bārtuļu ģimenei,
no TĒVA un MĀTES uz mūžu
atvadoties.

Kaimiņi